

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2021-2022

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Pavλίna Masmanidisová

**Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené
v Karlovarském kraji**

Praha 2022

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Marie Vacínová, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2021-2022

BACHELOR THESIS

Pavλίna Masmanidisová

**Further education of mothers on maternity and parental leave
in the Karlovy Vary region**

Prague 2022

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Marie Vacínová, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

21. 2. 2022

Pavína Masmanidisová

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Marie Vacínové, CSc. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a odborný dohled.

Anotace

Bakalářská práce pojednává o dalším vzdělávání matek na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji. V práci je charakterizována žena, matka, jako účastník dalšího vzdělávání, vzdělávání dospělých, motivace, bariéry a organizace, které poskytují další vzdělávání matkám v Karlovarském kraji.

Klíčová slova

Bariéry ve vzdělávání, další vzdělávání, Karlovarský kraj, matka, mateřská dovolená, motivace ve vzdělávání, rodičovská dovolená, vzdělávání dospělých, žena.

Annotation

The bachelor thesis deals with further education of mothers on maternity or parental leave in the Karlovy Vary region. The thesis characterizes a woman, a mother, as a participant in further education, adult education, motivation, barriers and organizations that provide further education to mothers in the Karlovy Vary region.

Keywords

Adult education, barriers in education, further education, Karlovy Vary region, mother, maternity leave, motivation in education, parental leave, woman.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ŽENA, MATKA JAKO ÚČASTNÍK VE VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
1.1 Mateřská a rodičovská dovolená.....	12
1.2 Ženy, matky na mateřské či rodičovské dovolené ve vzdělávání	12
1.3 Vybrané typy matek a jejich účast na vzdělávání.....	13
2 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	17
2.1 Celoživotní učení.....	18
2.2 Vzdělávání dospělých v konceptu celoživotního učení	18
2.3 Formy dalšího vzdělávání.....	20
3 MOTIVACE A BARIÉRY VE VZDĚLÁVÁNÍ A UČENÍ.....	24
3.1 Motivace.....	24
3.2 Typy motivace	25
3.3 Bariéry	27
4 ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ MATKÁM NA MATEŘSKÉ ČI RODIČOVSKÉ DOVOLENÉ V KARLOVARSKÉM KRAJI.....	29
4.1 Rekvalifikační kurzy Úřadu práce Karlovarského kraje.....	29
4.2 Organizace czechitas.....	31
4.3 Mateřské centrum Karlovy Vary	32
4.4 Online kurzy pro matky	32
PRAKTICKÁ ČÁST.....	36
5 CÍL PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	36
5.1 Výzkumný problém a výzkumné otázky	36
5.2 Výzkumné předpoklady	37
5.3 Technika sběru dat.....	37
5.4 Výzkumný vzorek.....	38
5.5 Průběh průzkumu.....	38
6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A JEJICH INTERPRETACE.....	40
6.1 Shrnutí výsledků praktické části	51
6.2 Navrhovaná opatření.....	55
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60
SEZNAM ZKRATEK.....	64
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK A GRAFŮ	65
SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Mateřství je jedna z nejtěžších životních rolí v životě každé ženy. I když je dnešní společnost vyspělá a moderní, stále je zde žena vnímána jako někdo, kdo obstarává celý chod domácnosti a zajišťuje především péči o děti a rodinu. Je to období, kdy se z mladé ženy najednou stává matka, která nese zodpovědnost nejen za sebe, ale především za své děti. Její běžné každodenní činnosti, na které byla zvyklá se změni a nyní je zapotřebí zvládat kromě klasických starostí také péči o své děti a jejich výchovu. Jsou ženy, kterým tento stereotyp a styl života vyhovuje a jejich život soustředí právě pouze na výchovu jejich dětí. Na druhé straně jsou ženy, které toto období pojmu jako výbornou příležitost k dalšímu vzdělávání, získávání nových dovedností a znalostí či zvyšování své původní kvalifikace, protože mnoho matek ví, že zvýšení této kvalifikace jim velmi usnadní jejich návrat na trh práce po ukončení mateřské či rodičovské dovolené.

Toto téma si autorka vybrala, neboť je jí velmi blízké. Sama je nyní již čtvrtým rokem na rodičovské dovolené a účastní se formálního vzdělávání. Sebevzdělávání považuje tedy za velmi důležitý faktor ve svém životě. Nejde zde jen o návrat na trh práce, který je v dnešní době pro většinu matek po mateřské, nebo rodičovské dovolené velmi těžký, ale také o vlastní motivaci, seberealizaci a rozvoj. V neposlední řadě je také další vzdělávání pro mnoho matek i pro samotnou autorku jakýsi útěk, či relax od každodenních a stereotypních povinností v péči o děti a chod rodiny.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se autorka bude věnovat přímo ženám, matkám. Popíše matku jako účastníka v dalším vzdělávání, ve stručnosti přiblíží vývojové období, ve kterém se matky, v tomto období života nachází a objasní jejich specifika v dalším vzdělávání. Protože se práce týká jejich vzděláváním je zapotřebí přiblížit i vzdělávání dospělých, motivaci ke vzdělávání a naopak bariéry, které jim v tomto vzdělávání brání.

Praktická část bude věnována výzkumnému šetření, které je provedeno kvantitativním výzkumem čili dotazníkem. Cílem práce je zjistit, jestli matky na mateřské a rodičovské

dovolené v Karlovarském kraji jeví zájem o tuto seberealizaci a jaké druhy dalšího vzdělávání by tyto matky v Karlovarském nejvíce zajímaly.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ŽENA, MATKA JAKO ÚČASTNÍK VE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřství je jednou z nejdůležitějších a většinou i nejtěžších období v životě ženy a jak již z názvu mateřství vyplývá, je v nejčastějších případech spjata s ženami. Být matkou je samo o sobě velmi náročný úkol a ve spojení se vzděláváním se stává ještě náročnějším. Některé ženy v tomto období nemají o jakýkoliv druh dalšího vzdělávání zájem, jiné ženy ale toto období vnímají jako příležitost, kdy mohou samy sebe dále rozvíjet, získávat nové znalosti, zkušenosti, vědomosti, či si zvyšovat svou kvalifikaci ještě před tím, než nastoupí zpět do pracovního procesu.

Dle několika autorů například dle Josefa Langmeiera a Krejčíkové Dany, kteří ve své knize *Vývojová psychologie* uvádí, že právě mateřství a rodičovství patří z hlediska vývoje člověka do období časně a střední dospělosti.

Období časně a střední dospělosti

Toto období probíhá cca mezi 20 až 45 rokem života každého člověka. Je to období, kdy člověk přebírá odpovědnost nejen sám za sebe, ale také za svoji rodinu, kterou začíná zakládat. V tomto období se také člověk intenzivně věnuje budování profese. Dle Langmeiera je to období, které se vyznačuje především plnou výkonností a stabilitou jedince. (Langmeier Josef a Krejčíková Dana, 2006, s. 168)

Ženy v tomto období začínají plodit děti a s tím přichází každodenní péče a zodpovědnost o ně.

„Narozením prvního dítěte se z manželství stává rodina a manželé vedle své dosavadní role musejí přijímat nové úkoly, spojené s rolí otce, nebo matky“ (Tamtéž, s. 181)

V tomto období, při vzniku mateřství přichází k uspokojování dalších základních potřeb.

Především k potřebám:

- Mít někoho.
- Mít někoho, o koho mohu pečovat.
- Mít někoho, kdo mě neustále potřebuje a je na mě závislý (tzv. potřeba generativity).
(Langmeier Josef a Krejčíková Dana, 2006, s. 181)

Specifické charakteristiky dospělých ve vzdělávání

V dospělosti se vzdělávání označuje jako doprovodný jev, neboť v průběhu života nastávají situace, kdy člověk zjišťuje, že nároky, které vyplývají z jeho profese, od zaměstnavatele, rodiny apod. jsou příliš vysoké a jeho znalosti a dovednosti nedostačují. Dospělý jedinec má na rozdíl od mladých studentů ke vzdělávání rozdílný postoj. Pro dospělého člověka je velmi důležitá zpětná vazba, nejen na konci vzdělávání, ale i v jeho průběhu. Velmi důležitá je pro dospělého také komunikace a aktivní účast na vzdělávání. Člověk, který je dospělý a vzdělává se má ve svém životě situaci, která vede ke splnění důležitého úkolu a tím je, že jedinec musí skloubit soukromý a pracovní život a do toho všeho musí nějakým způsobem zakomponovat studijní povinnosti. (Zormanová, 2017, s. 45)

K tomu, aby vzdělávání dospělých bylo efektivní by měly být splněny tyto podmínky:

- Dospělý musí mít možnost se učit.
- Dospělý se musí chtít učit.
- Dospělý se musí umět učit. (Šerák, 2009, cit. podle Zormanová, 2017, s. 45)

Ve vzdělávání existuje mnoho nepříznivých, a naopak příznivých faktorů, které mají velký vliv na efektivitu výuky dospělého jedince.

Mezi hlavní nepříznivé vlivy, které mají vliv na to, jak je výuka pro jedince efektivní patří například zkušenosti a názory dospělého jedince, které mohou být odlišné a nové informace nejsou s těmito zkušenostmi v souladu. Stereotypy v myšlení a jednání, které mohou ovlivňovat řešení nových problémů. A dalším, posledním vlivem, který Zormanová ve své knize zmiňuje je očekávání dospělého jedince od výuky různých odpovědí a návodů na problémy, se kterými se setkává v praxi či v soukromí. Může se

zde objevit tzv. *utilitarismus*, kdy jedinec vyžaduje pouze takové informace, které může využívat v praxi a teoretická vysvětlení naprosto odmítá. (Zormanová, 2017, s. 45)

1.1 Mateřská a rodičovská dovolená

V publikaci, kde Jakub Tomšej shrnuje základy pracovně-právních vztahů nalezneme v paragrafu § 195–198 co znamená mateřská dovolená. Pokud zaměstnankyně porodí jedno dítě, náleží jí mateřská dovolená po dobu 28 týdnů, pokud porodí 2 či více dětí, prodlužuje se mateřská dovolená na dobu 37 týdnů.

Na mateřskou dovolenou nastupuje žena od šestého týdne před očekávaným dnem porodu, to znamená ve 34 týdnu těhotenství. Po celou dobu mateřské dovolené má zaměstnankyně nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství, která se vyplácí z nemocenského pojištění.

Na mateřskou dovolenou navazuje dovolená rodičovská. Tuto dovolenou poskytuje zaměstnankyni zaměstnanec. Matce přísluší po ukončení mateřské dovolené v rozsahu, o jaký si zažádá, nejdéle do tří let dítěte. Při rodičovské dovolené je čerpán příspěvek, který nabízí systém státní sociální podpory. (Tomšej, 2021, s. 23-24)

1.2 Ženy, matky na mateřské či rodičovské dovolené ve vzdělávání

Děti, rodina, práce a vzdělání, to je věčné dilema skoro každé ženy. V dnešní moderní době je toto oblast, kde vzniká nejvíce konfliktů.

Dle Vágnerové péči o malé děti a celkový chod domácnosti zajišťuje ve většině případů z velké části právě matka. Matka je ta, která se stará o výchovu dítěte a jeho rozvoj. Matka je ta, která je pro dítě jakýsi středobod a opora.

S příchodem mateřství si žena projde několika těžkými obdobími. Mezi to první a nejtěžší období již zmiňovaná autorka řadí tzv. adaptační fázi, která je velmi emocionálně a psychicky náročná. Žena, která touto fází projde, se dle autorky nějakým způsobem změní. Mateřství je stále velmi důležité, ale většina žen začne pociťovat potřebu rozvíjet se. Pro ženu, která je na mateřské či rodičovské dovolené může být péče o chod

domácnosti a dítě jakýsi stereotyp. Je pro ni stresující, že ji mateřství limituje. Přichází tím o mnoho sociálních a společenských kontaktů, o práci a prestiž.

Na straně druhé je nutno podotknout, že život matek na mateřské je většinou relativně klidný, matky si mohou vše organizovat tak jak chtějí a potřebují. (Vágnerová, 2007, s.136)

V knize“ *Rodina a práce, jak je sladit a nezbláznit se*“ je velmi výstižně popsáno proč ženy, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené mají značnou potřebu rozvíjet se.

Matka, která věnuje všechen svůj čas dítěti, je matka skvělá. Jenže matka, která nedělá nic jiného, než péčí o dítě a rezignuje na vše ostatní, nemusí být matkou nejlepší. Mgr. Eva Kneblová, psychologka, v knize popisuje, jak je pro každou matku důležité věnovat se i něčemu jinému než pouze dítěti. *„Nezáleží na tom, zda se po narození miminka zaměříte na pěstování svých koníčků, začnete dálkově studovat, dobrovolně se starat o nemocné nebo se rozhodnete relativně brzy vrátit do zaměstnání. Každopádně dělejte něco, co s vaším dítětem vůbec nesouvisí.“* (Marksová-Tominová, 2009, s. 11)

Značná část žen, po několika měsících intenzivní péče o dítě začne pociťovat, že jim v životě něco chybí, že vše, co dělají podřizují pouze svému dítěti. Proto je velmi důležité nevěnovat všechen svůj čas pouze domácnosti a dítěti, ale také se dále rozvíjet a vzdělávat se. (Tamtéž, 2009, s. 11)

1.3 Vybrané typy matek a jejich účast na vzdělávání

V dnešním světě je stále ještě zakořeněno, že by se děti měly rodit do milující, úplné rodiny. To znamená, že dítě se narodí do rodiny, která se skládá z otce a matky a ty jej bezmezně milují. Společnost se ale mění, přibývá rodin neúplných, neboť mnoho matek se rozhodne vychovávat dítě bez partnera, protože při tomto velmi hektickém a intenzivním stylu života partnera buďto nenašly, nebo se jim soužití jednoduše nepodařilo. Čím dál více se také setkáváme s problémovými matkami, které se se svou rolí nedokážou zdárně vypořádat a v neposlední řadě přibývá matek, které naopak o své děti až dá se říci přehnaně pečují.

Matky samoživitelky

Matky samoživitelky, osamělé matky, single matky, nebo také osamělé rodičovství, to jsou pojmy, se kterými se můžeme v souvislosti s touto problematikou setkat v odborné literatuře. Dle Radky Dudové jsou mezi osamělými rodiči z 90 % právě ženy. Tyto matky mnohdy spadají mimo stanovené normy toho, jaký by měly ženy vést život a co by ve svém životě měly dělat. Díky těmto předsudkům spadají osamělé matky do kategorie problematických skupin. Tím, že jsou to matky osamělé, se stávají právě matkami samoživitelkami, přitom ale pořád jsou to ony, které neustále pečují o děti a starají se o chod domácnosti. Nejdůležitější výdaje, které tyto matky vynaloží jsou výdaje, které souvisí se základní životní potřebou, převážně s potravinami. Po nákladech na potraviny přichází náklady na bydlení a po nákladech na bydlení přichází tzv. nadstandartní výdaje pod kterými se skrývají různé školní a mimoškolní aktivity, sporty, záliby a podobně. Tyto nadstandartní výdaje jsou spojené ale s dětmi, nikoliv s matkou samotnou. (Radka Dudová, online, cit. 2022–02-11)

Matky, které jsou samoživitelky jsou v porovnání se ženami, které žijí v úplné rodině, to znamená že mají manžela, či přítele, který také přispívá do rodinného rozpočtu většinou ekonomicky mnohem aktivnější. Znamená to, že matky, které musí samy uživit vlastní rodinu, pracují mnohem častěji na plný úvazek a mnohdy s prací začínají již ve velmi nízkém věku dítěte. (Hasmanová Marhánková, online, cit. 2022-02-11)

Z textu vyplývá, že matky samoživitelky musí obstarat základní životní potřeby pro sebe a svou rodinu, tudíž pro děti, a i když mnoho matek samoživitelek pracuje, finance na své vlastní nadstandartní potřeby jim schází, takže většinou žádné další vzdělávání u těchto matek neprobíhá.

Biomatky

Dalším, velmi zajímavým a v dnešní době velmi rozšířeným typem matek jsou tzv. biomatky. Definice tohoto pojmu je velmi různorodá, každý si totiž pod tímto pojmem může představit trochu něco jiného, nicméně v dnešní době je tento pojem čím dál více využíván. Většina lidí pod tímto pojmem vidí stále matku, která o sebe nepečuje, nepoužívá kosmetiku, nosí neustále jedno a to samé oblečení, nejlépe dlouhou sukni,

bydlí v chatrči se svou rodinou a pro děti používá látkové pleny. Takové dnešní biomatky ale opravdu nejsou. Jsou to matky, které se zajímají například o to, čím se jejich dítě stravuje a jakou kosmetiku pro své dítě používají, tak aby byla co nejšetrnější k přírodě i jejich dítěti. (Biooo, online, 2022-02-11)

Tyto matky jsou v této bakalářské práci zmíněny hlavně proto, že se ve velké míře účastní dalšího vzdělávání. Většinou se biomatky sebevzdělávají, tudíž se chtějí vzdělávat a uspokojovat tím své potřeby, které souvisí s péčí o dítě. Mnoho těchto matek navštěvuje kurzy, které jsou zaměřené například na výrobu biokosmetiky, šátkování neboli správné nošení dítěte na těle matky pomocí šátků a nosítek. Zmiňované matky navštěvují také velmi často zdravotní kurzy, které se zabývají očkováním dětí a mnoho dalšího.

Matky drogově a jinak závislé

Protože se tato bakalářská práce zabývá vzděláváním matek v Karlovarském kraji a o tomto kraji se všeobecně ví, že je to kraj, který je nejmenší svou rozlohou, ale v souvislosti s nepříznivými sociálními jevy, jako je drogová problematika apod., se tento kraj umísťuje na stupeň vítězů. Z tohoto důvodu se v této kapitole autorka zmíní i o závislých matkách z Karlovarského kraje.

Podle Ilony Preslové je fenomén matky zakořeněn v každém člověku velmi hluboko, každý má o matce určitá očekávání, postoje a zkušenosti, které jsou s mateřstvím spojené a ovlivňují nás. Specifika těchto žen nespočívají jen v jejich roli v souvislosti s mateřstvím. U matek, které jsou drogově závislé tato závislost vzniká mnohem rychleji než u mužů či jiné skupiny drogově závislých lidí. Stačí jim pouze nižší dávky, nemají tak velké problémy se zákonem a různé terapeutické programy navštěvují pouze zřídka. (Preslová, 2009, s. 12)

Pokud se jedná o organizace a instituce, které nabízí pomoc lidem drogově či jinak závislým, těchto institucí najdeme v tomto kraji mnoho. V oblasti práce s rodinou a rodičovskými kompetencemi jsou zde pro matky například sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, které poskytují pomoc rodinám s dítětem, u kterého existuje reálné ohrožení jeho vývoje v souvislosti s dopady této obtížné situace. Služby nabízejí poradenskou pomoc, pomoc při různých jednáních, sociálně-terapeutickou pomoc při

prosazování práv, a především různé vzdělávací a aktivizační činnosti, které tyto matky využívají zřídka, či velmi málo. (*Když je problém závislost, aneb průvodce (nejen) drogovými službami v Karlovarském kraji*, online, cit. 2022-02-13)

2 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Dle andragogického slovníku můžeme vzdělávání dospělých charakterizovat jako: *„Vzdělávací proces, který zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity realizované dospělými jedinci v rámci formálního a neformálního vzdělávání.“* (Průcha a Veteška, 2014, s. 296-297)

Dle Beneše byl v andragogice vždy preferován pojem **vzdělávání**, avšak v poslední době spíše, než vzdělávání používáme pojem **učení se dospělých**. Preference tohoto pojmu vychází z toho, že dospělý člověk nese za své vzdělávání zodpovědnost sám, nikoliv vzdělávací organizace. Dalším důvodem, proč používáme spíše pojem učení je ten, že dospělý člověk se může učit celý život, není ale možné, aby se v průběhu celého svého života soustavně vzdělával. (Beneš, 2014, s. 17)

Velmi zajímavý pohled na učení dospělých má i německá autorka Erich Schäfer, která tvrdí, že učení dospělých je nejen kognitivním, ale i stále více emočním procesem. Dříve vzdělávací systém dospělých spočíval především v tom, že se již nedívalo na lidi jako na celek, ale rozdělovali je do jednotlivých funkčních oblastí a v tomto důsledku bylo učení označeno jako kognitivní proces. Dnes si však ale stále více uvědomujeme, že interakce hlavy, srdce a ruky má obrovský význam na pochopení procesů učení. Učení tedy probíhá pomocí emocí, neboť jen to, co se nám skutečně dostane pod kůži, co se nás citově dotkne, má šanci trvale ukotvit v naší paměti. (Erich Schäfer, 2017, s. 6)

V bakalářské práci se autorka zabývá dalším vzděláváním matek na mateřské či rodičovské dovolené. Další vzdělávání je však součástí širokého konceptu celoživotního učení a k jeho pochopení je tedy důležité zmínit jeho teoretické souvislosti. V některých knihách autoři používají pojem celoživotní učení a jiní zase celoživotní vzdělávání. Jedná se o jeden a ten samý termín, avšak celoživotní učení je pojem novější.

2.1 Celoživotní učení

Dospělý člověk se učí, protože musí reagovat na změny a situace, které se dějí v jeho životě. Mezi ty nejvýznamnější změny patří například vývojové, společenské a biografické. (Beneš, 2008, s. 23)

Pod pojmem celoživotního učení dle *Memoranda o celoživotním učení* se skrývá celek, který je propojený a probíhá v následujících etapách:

- Předškolní výchova a vzdělávání,
- vzdělávání a výchova po dobu povinné školní docházky,
- všeobecné vzdělávání, které je realizované na gymnáziích,
- profesní vzdělávání na úrovni středoškolského vzdělávání,
- profesní vzdělávání na úrovni vysokoškolského vzdělávání,
- celoživotní vzdělávání neboli celoživotní učení. (*Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR dále jen „MŠMT“*, online, cit. 2022-01-30)

2.2 Vzdělávání dospělých v konceptu celoživotního učení

Vzdělávání dospělých je dnes velice aktuální téma. Jak píše ve své knize *Didaktika dospělých* (Zormanová, 2017, s. 21), právě vzdělávání dospělých je jednou z nejdůležitějších složek celoživotního učení. Zde je také celoživotní vzdělávání definováno jako soubor veškerých činností, které souvisejí s učením a mají za cíl zdokonalení dovedností, znalostí a dalších předpokladů. Dle *Memoranda o celoživotním učení* je učení rozděleno na tři základní formy, kterými jsou formální vzdělávání, neformální vzdělávání a informální vzdělávání. (*Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR*, online, cit. 2022-01-30)

Formální vzdělávání

Formální vzdělávání je označováno jako učení, které probíhá v organizovaném prostředí, to znamená, že probíhá ve vzdělávacích institucích. Formální učení, či vzdělávání je plánované jako proces, má svůj cíl, čas a obsah. Je intencionální neboli záměrné a jeho

výsledkem je získání kvalifikace. Formální učení je také charakteristické tím, že zahrnuje osoby, které se vzdělávají od pěti do pětadvaceti let. (Průcha, Veteška, 2014, s. 114)

Neformální vzdělávání

Neformálním vzděláváním se rozumí kterékoliv vzdělávací aktivity, které jsou uskutečňovány mimo formální vzdělávání a jsou organizované. Neformální vzdělávání, které je uskutečňováno zaměstnavateli či soukromými vzdělávacími institucemi se rozumí různá školení, semináře a kurzy. Mezi další neformální vzdělávání patří například jazykové kurzy, počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy, autoškoly apod. Podmínka, která je pro toto vzdělávání velmi důležitá je, že akce musí být vedena odborníkem. Tímto odborníkem se rozumí například lektor, tutor, či trenér. (Tamtéž, s. 193)

Informální učení

Informální učení je proces, který vychází z každodenního života, každodenních zkušeností a pracovních činností. Součástí informálního učení, je sebevzdělávání. Průcha a Veteška ve svém andragogickém slovníku vymezily tři základní znaky, které charakterizuje informální učení. Těmito znaky jsou: neorganizovanost, nesystematičnost a institucionální nekoordinovanost.

Informální učení není záměrné, je spontánní, avšak v životě každého jedince zaujímá obrovskou roli, neboť člověk se učí po celý život. (Průcha, Veteška, 2014, s. 139)

Dle Beneše informálním učením rozumíme také 75 % lidského učení, které probíhá uvnitř formálních vzdělávacích institucí a je součástí jiných lidských činností. Tímto učením rozumíme zkušenosti, které jsou získané v práci, ve společnosti, v rodině apod. Beneš ve své knize také zmínil pozitivní a negativní znaky informálního učení. Jako první pozitivní znak uvedl, že tento typ učení je spojený s opravdovými problémy a situacemi, takže v důsledku informálního učení získáváme kompetence ke zvládnání problémů. Získáváme také schopnost rychle reagovat na aktuální události. Dalším pozitivním znakem je motivace k učení, neboť ta u tohoto typu učení není třeba, protože vychází přímo ze zájmů jedince. Jako poslední pozitivní znak autor uvádí fakt, že učení přispívá k rozvoji osobnosti každého člověka.

Jako nevýhodu a negativní znak u informálního učení Beneš označuje velikou náchylnost k omylům, neboť je zde malá systematickosti a organizovanost. (Beneš, 2014, s. 78)

2.3 Formy dalšího vzdělávání

Dalším vzděláváním se rozumí proces, který nabízí vzdělávání po dokončení školského vzdělávacího stupně. Je zaměřeno na získávání znalostí, dovedností, a kompetencí, které jedinec uplatňuje jak v pracovním, tak v osobním životě.

Mezi základní formy dalšího vzdělávání dle Tureckiové a Vetešky patří: profesní vzdělávání, občanské vzdělávání a zájmové vzdělávání. (Tureckiová, Veteška, 2008, s. 21)

Profesní vzdělávání

Dle andragogického slovníku profesní vzdělávání označujeme jako vzdělávání, které souvisí s výkonem povolání či zaměstnání. Hlavním cílem je osvojit si a rozvíjet schopnosti, dovednosti a postoje, které jedinec potřebuje pro výkon povolání.

Instituce, které se profesním vzděláváním zabývají jsou například střední odborná učiliště, střední školy, vyšší odborné školy a školy vysoké. (Průcha, Veteška, 2014, s. 224)

Do profesního vzdělávání můžeme zařadit také další profesní vzdělávání.

Další profesní vzdělávání

Další profesní vzdělávání můžeme také označit jako vzdělávání podnikové. Jedná se tedy o vzdělávání, které realizují podniky, úřady či různé vzdělávací organizace. (Zormanová, 2017, s. 35)

Dle Mužíka, rozlišujeme tyto tři typy dalšího profesního vzdělávání:

- Další odborné vzdělávání – jedná se o krátkodobé kurzy, školení a semináře, které jsou realizované přímou výukou a vychází z potřeb praxe v určité profesi.

- Odborný trénink – trénink, který je zaměřený na rozvoj dovedností, které jsou propojené s praktickými znalostmi. Je založen na principu učení akcí.
- Kombinované vzdělávání – je realizované na vysokých školách. Má za cíl dosáhnout určitý stupeň vzdělání. Je zde uplatněna přímá výuka v kombinaci s individuálním přístupem. (Mužík, 1999, s. 5)

Občanské vzdělávání

Občanské vzdělávání je spjato s právy a povinnostmi občana. V souvislosti s občanským vzděláváním si jedinec toto vědomí formuje. Cílem je především rozvíjet a podporovat jednání každého občana, rozšiřovat vědomí práv a povinností, uspokojovat společenské potřeby a zkvalitňovat život každého občana ve společnosti. V občanském vzdělávání můžeme najít oblast etiky, estetiky, historie, oblast práva a mnoho dalších. (Průcha, Veteška, 2014, s. 197)

Dle Beneše lze také občanské vzdělávání dospělých označit jako vzdělávání, jejímž hlavním účelem je pochopit a orientovat se v oblasti politického dění. Mezi hlavní témata, která jsou v dnešní době velmi aktuální v politickém a občanském vzdělávání dle Beneše patří například globalizace, migrace a populační vývoj, ekologie, vznik informační společnosti a další. (Beneš, 2014, s. 156)

Zájmové vzdělávání

V obecné sféře označujeme zájmové vzdělávání jako soubor aktivit a činností, které mají vzdělávací, poznávací, výchovnou či jinou činnost. Zájmové vzdělávání slouží k efektivnímu naplnění volného času každého jedince. Základními charakteristickými rysy jsou zájem jedince, volný čas, dobrovolnost, svoboda výběru, pestrost nabídky, uspokojení potřeb, otevřenost a aktivita.

Se zájmovým vzděláváním se můžeme setkat jak ve školských institucích, tak v mimoškolních institucích.

Existuje mnoho druhů zájmového vzdělávání jako například:

- Kulturní a estetická výchova,
- pohybová a sportovní výchova,

- zdravotní výchova,
- environmentální výchova,
- vědecko-technické vzdělávání,
- jazykové vzdělávání,
- náboženská a duchovní výchova. (Průcha, Veteška, 2014, s. 307)

Pokud se budeme zabývat zájmovým vzděláním a jeho účastníky zjistíme, že v tomto vzdělávání převažují především ženy. Ženy zajímá vzdělávání, které se zabývá problematikou cestování, zdravotní, hudební apod. Naopak mužů v zájmovém vzdělávání není mnoho a zajímají se spíše o technická či politická témata. (Šerák, 2009, s. 131).

V souvislosti s touto bakalářskou prací, která je zaměřena na další vzdělávání matek, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené je důležité zmínit další druh zájmového vzdělávání, které s tímto tématem souvisí a tím je vzdělávání rodinné.

Rodinné vzdělávání

Historie rodinného vzdělávání není příliš dlouhá. Začalo se rozvíjet především v západní Evropě a USA. V nedaleké minulosti proběhly v západních zemích včetně ČR velké změny. Sňatečnosti ubývá, a nesezdaných soužití naopak přibývá.

První dítě se plánuje a rodí mnohem později než v minulých letech a mnoho dětí se rodí do mimomanželské rodiny. Rozvodovost je v nynější době veliká a mnoho lidí po zkušenosti s rozvodem již znovu do dalšího manželství vstupovat nechtějí. (Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 206-212)

Rodinné vzdělávání můžeme tedy charakterizovat jako vzdělávací aktivity, které směřují ke zvýšení kvality života v rodině. V České republice je tato oblast teprve na začátku rozvoje, ale i přes to u nás můžeme najít mnoho aktivit, které jsou na rodinné vzdělávání zaměřené.

V dnešní době je rodinné vzdělávání ve světě velmi rozšířené a zahrnuje například předporodní přípravu matek na porod a péči o novorozence, či různé kurzy, které jsou určeny pro matky na mateřské či rodičovské dovolené.

Rodinné vzdělávání přímo v České republice není velmi rozšířené, nicméně předpokládá se, že postupem času bude vzdělávání kopírovat evropské trendy a rodinné vzdělávání v kontextu celoživotního učení bude čím dál častější a žádanější. (Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 206-212)

Do rodinného vzdělávání lze také zařadit právě **vzdělávání matek**, ke kterým tato bakalářská práce směřuje. Matky se mohou vzdělávat jak formálně, tak neformálně, zde záleží na mnoho faktorech. Pro vzdělávání matek je velmi charakteristický pojem **volný čas**.

Dle andragogického slovníku za volný čas označujeme čas, o kterém si jedinec rozhoduje sám. V tomto čase uspokojuje své zájmy a potřeby.

Volný čas lze také definovat jako čas, který nám zůstane po splnění všech povinností, ať pracovních tak rodinných. (Průcha, Veteška, 2014, s. 263)

D. Knotová se v knize „*Učíme se po celý život?*“ věnuje taktéž volnému času, který definuje jako významnou součást života každého jedince a ovlivňuje kvalitu jeho života. Ve volném čase nalezneme prostor pro zájmové aktivity, vzdělávací aktivity, relaxační aktivity, integrační, či rekreační aktivity.

Správné naplnění volného času je velmi důležité jak pro individuální potřebu jedince, tak pro potřebu společenskou. Andragogika se zabývá právě těmi vzdělávacími aktivitami, které pomáhají lidem tvořit plnohodnotný život a rozvíjet jejich kompetence. (Knotová In Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 171-172)

3 MOTIVACE A BARIÉRY VE VZDĚLÁVÁNÍ A UČENÍ

3.1 Motivace

Ve vzdělávání dospělých hraje motivace významnou roli. Motivace je něco, co dospělého jedince vede k tomu, aby se dále vzdělával.

Dle Beneše, je právě motivace rozhodující faktor k tomu, aby vzdělávání dospělých bylo úspěšné a efektivní. Označuje také motivaci jako „*souhrn vnějších a vnitřních faktorů, které aktivují, zaměřují a řídí jednání a prožívání účastníka.*“ (Beneš, 2008, s. 104)

Beneš také ve své knize popsal faktory, které ovlivňují motivaci dospělých na dalším vzdělávání. Mezi tyto faktory zařadil například klima ve společnosti, epochální témata a výzvy, vztahy a okolí, životní situace jedince a osobní charakteristika jedince.

Na člověka většinou působí celé množství motivů, které se neustále vyvíjí a mění. Tyto motivy nejsou dané, ale jsou výsledkem určitého učení a zkušeností. Tyto zkušenosti, které má většina lidí zakořeněné již z mládí, především ze školy, mnoho lidí v dalším vzdělávání dospělých odrazuje. Rozhodujícím faktem je, že učení dospělých většinou neprobíhá za účelem uspokojení, ale proto, že dospělí chtějí, a hlavně potřebují řešit určité konkrétní problémy, a potřeba řešení těchto problémů je výraznou motivací pro učení se dospělého. (Tamtéž, s. 105)

Motivací můžeme také označit jakousi energii, která člověka a jeho jednání vede k nějakému cíli. Velmi důležitým faktorem při motivaci je odměna, která je očekávána za to, že se bude dospělý jedinec dále vzdělávat. (Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 98)

Motivací rozumíme taktéž sílu a směr chování, díky kterým jsou lidi ovlivňováni a dle kterých se chovají určitým způsobem. Slovo **motivace** vyjadřuje určitý pohyb a vychází z latinského slova **movere**. Způsobuje změny v chování a jednání lidí. Když člověk ví, že díky určitému jednání dosáhne odměny, která jejich potřeby uspokojí, znamená to, že jsou motivováni. (Armstrong Michael, 2015, s. 219)

M. Armstrong ve své knize rozdělil motivaci na 3 složky. První složkou je **směr**, který určuje to, čeho chce jedinec dosáhnout, druhou složkou je **úsilí**, to znamená, jak veliký je chtíč a snaha, kterou do jednání jedinec vloží a třetí složkou je **vytrvalost**, která značí, po jakou dobu se jedinec snaží. (Arnold a kol. 1991, In. Armstrong, 2015, s. 219)

3.2 Typy motivace

Dle Armstronga, který ve své knize motivaci věnuje značnou část se rozlišují dva typy motivace. Motivace vnitřní a motivace vnější.

Vnitřní motivace

Tato motivace vyplývá přímo z člověka, jeho pocitu a je založena na volnosti chování a rozhodování.

Vnější motivace

Vnější motivace je motivace, která přichází zvenčí. Je to jednání, kterým jedince motivujeme. Jsou zde zahrnuty jak odměny, tak tresty. Je důležité zmínit že tato motivace může mít velmi dobrý účinek na jedince, ale většinou nepůsobí dlouhodobě. (Armstrong, 2015, s. 221)

Ve vzdělávání dospělých je velmi důležité, aby výsledek vzdělávání, tedy dosažení určité kvalifikace, či rozšíření znalostí byl pro jedince důležitým cílem, kterého chce dosáhnout. Ve vzdělávání dospělých je motivace ovlivněna několika faktory. Tyto faktory členíme na faktory vnější a faktory vnitřní.

Vnější faktory

- Sociální okolí,
- podílení se na politickém životě,
- očekávání jedince,
- vztahy ve společnosti,
- osobní situace jedince,
- dosažené vzdělání,

- pracovní pozice a pracovní náplň.

Vnitřní faktory

- Zájem o problematiku,
- osobnost jedince,
- hodnoty jedince,
- kognitivní zájmy. (Mužík, 2004, In Zormanová, 2017, s. 48)

Podle M. Armstronga se lidé, kteří mají motivaci učí rychleji a efektivněji. Velmi důležitá je zde dispozice a odhodlání, které ve vhodných podmínkách vedou k velmi dobrému výkonu učícího se jedince.

U motivace ke vzdělávání a učení je velmi důležité zmínit také teorie motivace, které ve své knize popsal M. Armstrong.

Teorie očekávání

Chování je zde ovlivněno očekáváním něčeho, čeho jedinec dosáhne a co mu přinese výsledky.

Teorie cíle

Podle této teorie je vysoká motivace poté, když si jedinec stanoví určité cíle, kterých chce dosáhnout. Cíle by měly být dosažitelné. (Armstrong, 2015, s. 345)

Motivů k dalšímu vzdělávání je mnoho, ať je to touha po uznání a prestiži ve společnosti či v rodině, vnitřní zájem o věc, zvědavost, nebo pouze jen vlastní chtíč naučit se něco nového, co nám pomůže při řešení problémů v budoucnu. (Beneš, 2008, s. 83)

Z výsledku průzkumu Donath Burson – Marsteller, který proběhl v roce 2009 a oslovil jak širokou, tak odbornou veřejnost vyplývá, že další vzdělání v dospělosti je pro člověka a jeho uplatnění ve společnosti velmi důležité, někdy je toto vzdělání považováno i za jakousi nutnost, zejména u starší generace.

Nejsilnější vnitřní motivaci k dalšímu vzdělávání mají lidé, kteří jsou mladší, jsou ambiciózní a chtějí být úspěšní jak v osobním, tak profesním životě. Velmi důležitou roli

zde hraje také ztráta, či nejistota ohledně zaměstnání. Pokud lidé mají strach, že o své zaměstnání přijdou, mají větší motivaci vzdělávat se.

Do této ohrožené skupiny patří sociálně slabí lidé, nezaměstnaní, tělesně či zdravotně postižení lidé, lidé důchodového věku, a právě matky na mateřské dovolené. (Průzkum vnímání problematiky vzdělávání dospělých u laické a odborné veřejnosti, 2009)

3.3 Bariéry

Vzdělávání dospělých je ovlivněno nejen motivací, která většinou působí na jedince pozitivně. Ale také bariérami, které naopak působí negativně. Jsou to například bariéry osobnostní, situační, institucionální apod. (Průcha, Veteška, 2012, s. 43)

M. Rabušicová se ve své knize o bariérách zmiňuje jako o něčem, co brzdí motivační energii a rozdělila bariéry na dvě kategorie. Bariéry **vnitřní neboli osobnostní**. Mezi tyto bariéry zařadila například akceptování tradičního modelu vzdělávání, přesvědčení o dostatečnosti znalostí a dovedností pro výkon profese, malý zájem o osobní rozvoj či demotivující zkušenosti ze školy, které si nese každý člověk ze svého dětství. Druhou kategorií jsou **bariéry vnější neboli situační**. Mezi tyto bariéry zařadila nedostatek impulzů z vnější ke vzdělávání. Jako příklad uvedla, že mnoho jedinců nepovažuje za nutnost studovat, aby se zlepšili například v zaměstnání, neboť jim k tomu nikdo neposkytne motivaci apod. (Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 105)

Z výzkumu, který právě M. Rabušicová a Rabušic ve své knize provedli vyplynulo několik nejčastějších bariér, které brání jedincům v dalším vzdělávání.

1) Situační bariéry

- Nemám dostatek financí,
- jsem příliš pracovně vytížen,
- mám mnoho koníčků, nemám volný čas,
- na vzdělání nemám čas kvůli péči o děti a rodinu,
- špatné zdravotní důvody.

2) Institucionální bariéry

- Nemám dostatek informací o vzdělávacích kurzech,
- není dostatek vhodných kurzů,
- kvalita kurzů je nízká.

3) Osobnostní bariéry

- Vzdělávání pro mě nemá smysl,
- bojím se, že to nezvládnu,
- nemám vzdělání na další vzdělávání. (Rabušicová, Rabušic, 2008, s. 105)

Podobné informace můžeme najít i v již zmiňovaném výzkumu Donath Burson – Masteller, který se zabýval nejen motivací, ale s tím souvisejícími bariérami ve vzdělávání. Ve výzkumu se dotazovaných respondentů ptali, jaké bariéry je nejvíce ovlivňují při rozhodování o dalším vzdělávání. Z výzkumu vyplynulo, že respondentům, při výběru dalšího vzdělávání nejvíce brání finanční náročnost, která z největší části ovlivňuje právě ohrožené skupiny, jako jsou matky na mateřské či rodičovské dovolené, nebo nezaměstnané. Dále časová náročnost, to znamená, že respondenti nemají dostatek volného času na jakékoliv další vzdělávání. Další bariérou je nedostatek motivace, ať už se jedná o motivaci zvenčí, nebo vlastní motivaci, nízká informovanost o možnostech dalšího vzdělávání a v poslední řadě respondenti uvedly nedůvěru v efektivnost. (Průzkum vnímání problematiky vzdělávání dospělých u laické a odborné veřejnosti, 2009)

Pokud shrneme tyto výzkumy a informace které o bariérách obsahují, dozvíme se tedy, že mezi nejčastější bariéry můžeme zařadit především nedostatek financí a nedostatek volného času. Tyto bariéry ve vzdělávání jsou typické právě hlavně pro matky na mateřské, či rodičovské dovolené.

U matek na rodičovské či mateřské dovolené hraje obrovskou roli především časová náročnost, musí se starat o děti a domácnost, mnohdy nemají hlídání a na vše jsou relativně samy. Představa, že navíc k péči o děti a domácnost se ještě dále vzdělávají je pro mnoho žen zcela nereálná.

4 ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ MATKÁM NA MATEŘSKÉ ČI RODIČOVSKÉ DOVOLENÉ V KARLOVARSKÉM KRAJI

V dnešní době je nabídka dalšího vzdělávání velmi pestrá, platí zde ale zákon nabídky versus poptávky. V Karlovarském kraji ženy na mateřské a rodičovské dovolené nemají moc možností z čeho vybírat, ale pokud studovat a vzdělávat se opravdu chtějí možnosti se vždy najdou.

Jednou z možností, jak získat nové znalosti, dovednosti či vědomosti jsou například rekvalifikační kurzy.

4.1 Rekvalifikační kurzy Úřadu práce Karlovarského kraje

Při rekvalifikaci dochází ke zvýšení, rozšíření, či prohloubení nynější kvalifikace, nebo získání kvalifikace zcela nové. Pokud jedinec žádnou kvalifikaci nemá a získá kvalifikaci novou, je to taktéž označováno jako rekvalifikace. Rekvalifikaci může zabezpečit buď úřad práce, nebo si ji jedinec, který má o danou rekvalifikaci zájem zabezpečí sám. (*Úřad práce ČR*, online, cit. 2022-02-26)

Z pohledu financování kurzu při mateřské či rodičovské dovolené můžeme rozlišit tři přístupy:

- Matka si může najít a uhradit zvolený rekvalifikační kurz sama.
- V případě, že je matka uchazečkou o zaměstnání, to znamená, že je na úřadu práce vedena jako zájemce o zaměstnání, zvolí si rekvalifikaci, o kterou má zájem. Poté si zvolí zařízení, kde bude rekvalifikaci provádět a požádá úřad práce o její úhradu. Úřad práce posoudí, zda je vybraná rekvalifikace pro matku vzhledem ke zdravotnímu stavu vhodná a poté její cenu uhradí. Celková finanční částka, kterou může úřad práce poskytnout nesmí v období tří po sobě následujících let přesáhnout částku 50 000,- Kč. Je důležité zmínit, že existují také neziskové organizace, které

poskytují rekvalifikační kurzy zdarma, či za částku, která je pouze symbolická, neboť jsou podpořeny grantem.

- Poslední možností, jak získat rekvalifikaci je taková, že úřad práce sám zařadí uchazeče o zaměstnání do rekvalifikačního kurzu. Zde je podmínkou splnit určité vstupní podmínky, jako je stupeň vzdělání a fyzická či psychická způsobilost.

Pokud je matka do rekvalifikace zařazena, úřad práce s ní uzavře písemnou dohodu, kde se uvádí:

- Identifikační údaje účastníků.
- Pracovní činnost, na kterou je rekvalifikace zaměřena.
- Způsob a doba rekvalifikace.
- Místo konání.
- Podmínky úhrady příspěvku.
- Způsob ověření dovedností a znalostí.
- Závazek, při kterém musí uchazeč při ukončení v průběhu rekvalifikace uhradit určitou část ceny. (*Průvodce rodičovstvím Aperio*, online, cit. 2022-01-26)

V Karlovarském kraji nabízí úřad práce tyto možnosti rekvalifikace:

- Masér/ Karlovy Vary, podmínkou je ukončené střední vzdělání.
- Masér/Sokolov, podmínkou je ukončené střední vzdělání.
- Obsluha osobního počítače/Karlovy Vary, podmínkou je základní vzdělání.
- Obsluha osobního počítače/Sokolov, podmínkou je základní vzdělání.
- Pracovník v sociálních službách/ Karlovy Vary, podmínkou je základní vzdělání.
- Pracovník v sociálních službách/ Sokolov, podmínkou je základní vzdělání.
- Svařování, podmínkou je pouze zdravotní způsobilost.
- Počítačová gramotnost, podmínkou střední vzdělání s maturitní zkouškou. (*Úřad práce ČR*, online, cit. 2022-01-26)

4.2 Organizace CZECHITAS

Czechitas je organizace, která byla založena v roce 2014. Jejich hlavní myšlenkou je vzdělávat ženy, aby si rozšířily dovednosti a znalosti v oblasti informační technologie a tím pádem získaly práci v informačních technologiích, dále jen „IT“.

Tato organizace zastává názor, že IT je profese budoucnosti a chtějí motivovat právě ženy, aby se v tomto oboru vzdělávaly a zdokonalovaly. Nabízí tedy kurzy buď online, či formou workshopů, kde se ženy učí programovat. Kurzy jsou zde buď jednodenní, nebo dlouhodobé, které trvají 12 týdnů. Mezi hlavní nabízené kurzy patří například:

- Programuju – Jsou zaměřeny na programovací jazyky, kódy, principy programování, aplikace apod.
- Testuju – Pokud se žena necítí přímo na programování, je pro ni vhodné právě testování. To znamená, že zkouší funkčnost daného programu a komunikuje s programátorem.
- Tvořím web – Lekce, kde se ženy naučí vytvářet kostru webové stránky a webovou stránku pomocí šablon, které jsou již připravené.
- Datová analýza – Tento kurz slouží ke zjišťování různých vztahů a souvislostí, základy práce s daty.
- Grafický design – Pokud je žena kreativní, je pro ni grafický design ideální, zde se pracuje s grafikou, naučí se vytvořit plakát či pozvánku.
- Jsem online bezpečně – Kurz, který je zaměřen na ochranu před nechtěnými a nebezpečnými útoky.

Cena kurzů v organizaci Czechitas je různá, jednodenní kurz stojí v průměru 690,- Kč a každý si ho hradí sám, či pomocí různých evropských fondů. V uplynulých dvou letech ale byly tyto kurzy pro matky s dětmi zcela zdarma. V Karlových Varech probíhají kurzy ve vybraných termínech v místě KANOV, ulice Závodní 278. (Czechitas, online, 2022-01-26)

4.3 Mateřské centrum Karlovy Vary

Mateřské centrum v Karlových Varech je nestátní nezisková organizace, která byla založena již v roce 1995. Původní název mateřského centra byl „*Sdružení Karlovarských maminek*“.

Hlavním posláním centra je smysluplné trávení volného času jak pro rodiče, tak pro děti. Mateřské centrum se zabývá nejen socializací dítěte, ale i zdravotními problémy, které mohou u malých dětí lektorky odhalit. Pro rodiče poskytuje centrum pomoc při návratu na trh práce. V té návaznosti nabízí každoročně rekvalifikační kurzy. Poslední rekvalifikační kurz, které centrum nabízelo byl kurz s názvem: „*Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky*“.

Tento rekvalifikační kurz je velmi atraktivní právě u žen na mateřské či rodičovské dovolené, protože centrum tento kurz nabízí nezaměstnaným rodičům, kteří pečují o dítě do 15 let zcela zdarma.

Kurz probíhá ve třech dnech a je zakončen akreditovanou zkouškou. Pro matky na mateřské či rodičovské dovolené je tento kurz zajímavý především proto, že je věnován pro věkovou skupinu dětí od narození do 6 let. Témata kurzu se prolínají od hlídání, po péči o dítě a jeho správnou výchovu. Velmi zajímavá a užitečná je zde také přednáška, která se zabývá poskytováním první pomoci dítěti. (*Mateřské centrum Karlovy Vary*, online, cit. 2022-01-29)

4.4 Online kurzy pro matky

Matky z Karlovarského kraje mohou také využít nabídku online kurzů. Tyto kurzy jsou přístupné pro všechny, kteří mají o další vzdělávání zájem a nutno podotknout, že je to právě pro matky na mateřské či rodičovské dovolené relativně nejjednodušší forma, jak dále získávat či rozvíjet znalosti. Internetová nabídka online kurzů je opravdu velmi pestrá, ale tato podkapitola se bude zabývat pouze online kurzy, které jsou nabízeny přímo matkám na mateřské či rodičovské dovolené. Záměrně jsou zde popsány 4 kurzy, které

jsou na internetových stránkách nejčastější a nejžádanější. Všechny tyto kurzy jsou placené a matky si je musí hradit samy.

Je důležité nejprve objasnit, co vůbec online vzdělávání znamená. Někteří autoři používají místo online vzdělávání pojem „*e-learning*“. Tento typ vzdělávání je založen na používání informačních technologií ve vzdělávání. Je to výuka, která využívá k přenosu materiálních a didaktických prostředků internetové sítě. V České republice se s tímto typem výuky setkáváme především při distančním studiu, u dalšího profesního vzdělávání a u zájmového, občanského a podnikového vzdělávání. E-learning je díky své přístupnosti velmi výhodný právě pro různé znevýhodněné skupiny lidí. (Průcha, Veteška, 2014, s. 99)

DIGI ŠKOLA

Tento projekt je dítětem zakladatelky pražské organizace pro rodiče s dětmi Katky Reichertové. Hlavní myšlenkou tohoto projektu je pomoci orientovat se ženám v digitálním prostředí.

Zakladatelka se v těchto online kurzech řídí třemi základními hesly: **naučí vás rychle**, to znamená, že kurzy netrvají dlouho, mnohdy pouze například 2 hodiny. Jako další heslo používá: **je dostupné**, kurzy jsou dostupné pro všechny, odkudkoliv a kdykoliv. A posledním heslem je: **je srozumitelné**, to znamená, že je kurz srozumitelný především pro ženy, protože právě ony většinou nerozumí řeči IT techniků, neboli „*ajťáků*“, takže vše je zprostředkováno tak, aby tomu rozuměl opravdu každý. (*digiŠKOLA*, online, cit. 2022-02-07)

Aktuální kurzy, které digi škola nabízí jsou:

- Online kurz CANVA (program, který slouží k tvorbě nejjednodušších grafických materiálů). Tento online kurz trvá dvě hodiny.
- Online kurz NASTARTUJ SVŮJ E-SHOP (základy podnikání přes e-shop).
- Online kurz VYLAĎ SVŮJ E-SHOP K DOKONALOSTI (pokud již ženy e-shop mají, dozví se rady a tipy, aby tento e-shop působil profesionálním dojmem a zvýšil se prodej produktů).

- Online kurz E-KOMUNIKACE S ÚŘADY (jak bezpečně a rychle komunikovat s úřady prostřednictvím internetu). (*digiŠKOLA*, online, cit. 2022-02-08)

Evyna

Evyna je projektem, který vznikl na provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze. Je zaměřen na pomoc ženám na mateřské či rodičovské dovolené při návratu na trh práce. Matky se mohou zdokonalovat v těchto oblastech:

- Účetnictví a daně,
- komunikace a sebezprezentace,
- využívání počítačových programů,
- obchodní angličtina.

Tyto kurzy trvají v rozsahu jednoho vysokoškolského semestru, probíhají pomocí výukových videí. Po absolvování získají ženy certifikát. (EVYNA, online, cit. 2022-02-07)

Máma job

Máma job je projekt, který je určený rodičům, kteří chtějí během mateřské či rodičovské dovolené vzdělávat, nebo hledají po ukončení této dovolené novou práci. Tento projekt nabízí ženám vzdělávání, při kterém se mohou realizovat během mateřské či rodičovské dovolené, nebo po jejím ukončení při hledání pracovního místa mnoho online workshopů, seminářů, e-learningů, které jsou zaměřené například na:

- Sepsání životopisu,
- hledání práce,
- posílení sebedůvěry,
- kurzy angličtiny,
- kurzy Excelu,
- kurzy Wordu apod. (MÁMAJOB, online, cit. 2022-02-07)

MKLIFE

Velmi oblíbeným a mezi dnešními matkami na sociálních sítích a velmi známým je tento online kurz první pomoci dítěti. Zakladatelkou tohoto kurzu je dětská lékařka MUDr. Kněžková Michala, maminka dvou dětí, která je nyní na mateřské dovolené. Lékařství je její vášně, a ani na mateřské dovolené nezahálí a snaží se učit rodiny, především maminky, jak poskytnout první pomoc dítěti. V těchto kurzech proškolila již přes 5000 rodičů a zájemci neustále přibývají. V rámci tohoto projektu jsou nabízeny tyto kurzy:

- Kurz o našem miminku (předporodní kurz od výběru pediatra až po 1. narozeniny).
- Kurz čekáme miminko (první pomoc od narození do 1 roku věku).
- Kurz již jsme rodiče (první pomoc od narození do 8 let).

Maminky si také mohou vybrat mezi širokou škálou tzv. minikurzů, které se zabývají například očkováním dětí v ČR, péče o chlapečky po porodu apod. Klasický online kurz probíhá formou video lekcí, kde na konci každé lekce musí maminka splnit seznam úkolů. Na tyto kurzy mohou maminky čerpat příspěvek od zdravotní pojišťovny. (MKLIFE, online, cit. 2022-02-07)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍL PRAKTICKÉ ČÁSTI

Téma bakalářské práce s názvem „*Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji*“ je zaměřené na sociální skupinu matek, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené a na jejich další vzdělávání. Výzkum, který byl proveden probíhal ve městech Karlovarského kraje.

Cílem této bakalářské práce je zjistit, jestli mají matky v Karlovarském kraji zájem o další vzdělávání, jakou mají k dalšímu vzdělávání motivaci a jaká oblast dalšího vzdělávání je mezi matkami nejžádanější.

Průzkum byl proveden mezi matkami Karlovarského kraje, které jsou nyní na mateřské a rodičovské dovolené a pečují o jedno či více dětí. Základem praktické části je tedy realizace vlastního výzkumu.

5.1 Výzkumný problém a výzkumné otázky

Hlavním výzkumným problémem, kterým se praktická část bakalářské práce bude zabývat je:

Matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji i přes různé bariéry mají zájem dále se vzdělávat.

Pro praktickou část práce byla dále stanovena hlavní výzkumná otázka a dílčí výzkumné otázky.

Hlavní výzkumná otázka

Jakou mají matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji motivaci a bariéry k dalšímu vzdělávání?

Dílčí výzkumné otázky

Vzhledem k tomu, že hlavní výzkumná otázka je relativně široká, autorka se rozhodla pro její rozčlenění na tři dílčí otázky, které pomohou lépe pochopit zkoumaný jev. Otázky byly ověřovány dotazníkovým šetřením.

- Mají matky na mateřské či rodičovské dovolené z Karlovarského kraje zájem o další vzdělávání?
- Jak ovlivňují malé děti možnost dalšího vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji?
- O jaký druh dalšího vzdělávání by měly matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji největší zájem?

5.2 Výzkumné předpoklady

V praktické části bakalářské práce jsou stanoveny tyto hypotézy:

H1: Hlavním důvodem, proč se matky na mateřské a rodičovské dovolené účastní dalšího vzdělávání je snazší návrat na trh práce.

H2: Matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji nemají kvůli absenci volného času vzhledem k náročnosti péče o dítě o jakékoliv další vzdělávání zájem.

H3: Matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji mají největší zájem v oblasti dalšího vzdělávání o kurzy první pomoci, které probíhají on-line formou.

5.3 Technika sběru dat

Pro tuto bakalářskou práci autorka ke sběru dat použita metodu kvantitativního výzkumu neboli dotazník. Dotazník je ve výzkumech velmi rozšířený. Dle Reichla pojmem dotazník rozumíme písemný způsob dotazování, který s sebou nese určitá omezení například, že tuto formu nemůžeme použít u lidí, kteří neumí číst a psát (malé děti, nevidomí apod.). (Reichel, 2009, s. 118)

Dotazník byl proveden online formou. Tato metoda byla použita, neboť se vzhledem k aktuální epidemické situaci v souvislosti s onemocněním COVID-19 zdála nejbezpečnější a nejdostupnější.

Výhodou této metody je získání velké množství dat, v relativně malém časovém úseku. Dotazník byl vytvořený pouze pro účel této bakalářské práce. Dotazník obsahoval celkem 11 otázek (viz. „*Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji*“, (příloha č. 1). V dotazníku převažují otázky uzavřené a polo uzavřené.

Část dotazníku je zaměřena na zjištění informací o matkách – dotazovaných respondentkách a část dotazníku je zaměřena na jejich postoj ke vzdělávacím aktivitám při péči o malé dítě.

5.4 Výzkumný vzorek

Pro praktickou část bakalářské práce byl zvolen výzkumný vzorek žen, matek, které jsou na mateřské a rodičovské dovolené, pečují o jedno či více dětí a jejich bydliště se nachází v Karlovarském kraji. Matky – respondentky, které se dotazníkového šetření zúčastnily byly ve věku od 18 do 35 let.

5.5 Průběh průzkumu

Průzkum praktické části bakalářské práce byl realizován autorkou této práce. Respondentkám, byly dotazníky zasílány online formou, prostřednictvím sociálních sítí. Část respondentek byla oslovena přímo autorkou bakalářské práce, protože autorka věděla, že jsou nyní na mateřské či rodičovské dovolené. Další část respondentek byla oslovena prostřednictvím předešlých respondentek, nebo vyplnila dotazník z vlastní iniciativy, neboť dotazník koloval několik dní na sociálních sítích.

Doba, po kterou dotazník koloval po sociálních sítích a matky se tohoto šetření mohly účastnit byla od 22. prosince 2021 do 30.1. 2022. Vzhledem k tomu, že dotazníky nebyly zasílány záměrně, ale kolovaly na sociálních sítích nemůžeme stanovit celkovou

návratnost. Celkem se na průzkumu zúčastnilo 40 respondentek z Karlovarského kraje. Autorkou bakalářské práce bylo předpokládáno, že se tohoto průzkumu zúčastní cca 20 matek, nicméně v důsledku předávání si průzkumu mezi matkami se tento počet zdvojnásobil.

6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A JEJICH INTERPRETACE

Při průzkumu byl použit dotazník“ *Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji*“, (příloha č. 1).

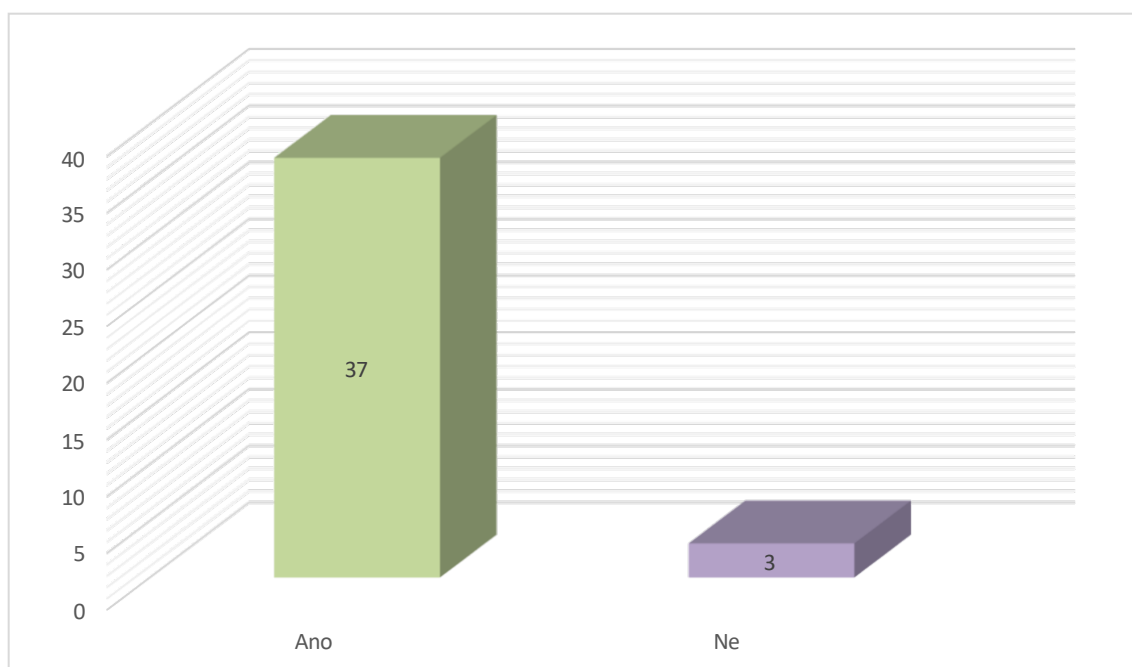
Z rozeslaných dotazníků, které byly autorkou rozeslány matkám, o kterých ví, že jsou na mateřské, či rodičovské dovolené a pečují o jedno či více dětí bylo autorce vráceno celkem 40 vyplněných dotazníků. K tomuto, dle autorky relativně vysokému číslu, neboť předpokládala číslo menší, přispěla síla sociálních sítí, kde si dotazník matky mezi sebou v určitém časovém úseku předávaly. Přístup k vyplňování dotazníků byl tedy vyhodnocen velmi kladně.

Otázka č. 1: Jste na mateřské či rodičovské dovolené?

Tato otázka měla ověřovací formu a sloužila k tomu, aby ženy, které dotazník vyplňují uvedly, jestli jsou opravdu na mateřské či rodičovské dovolené. I přes to, že byla zcela jasně položena informace, aby dotazník vyplnily pouze matky, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené se našly matky, které dotazník vyplnily i přes to, že se na mateřské či rodičovské dovolené nenachází. Z celkového počtu 40 dotazníků odpovědělo 37 respondentek, že na mateřské či rodičovské dovolené jsou a 3 respondentky odpověděly, že nejsou.

Graf č. 1: Mateřská či rodičovská dovolená

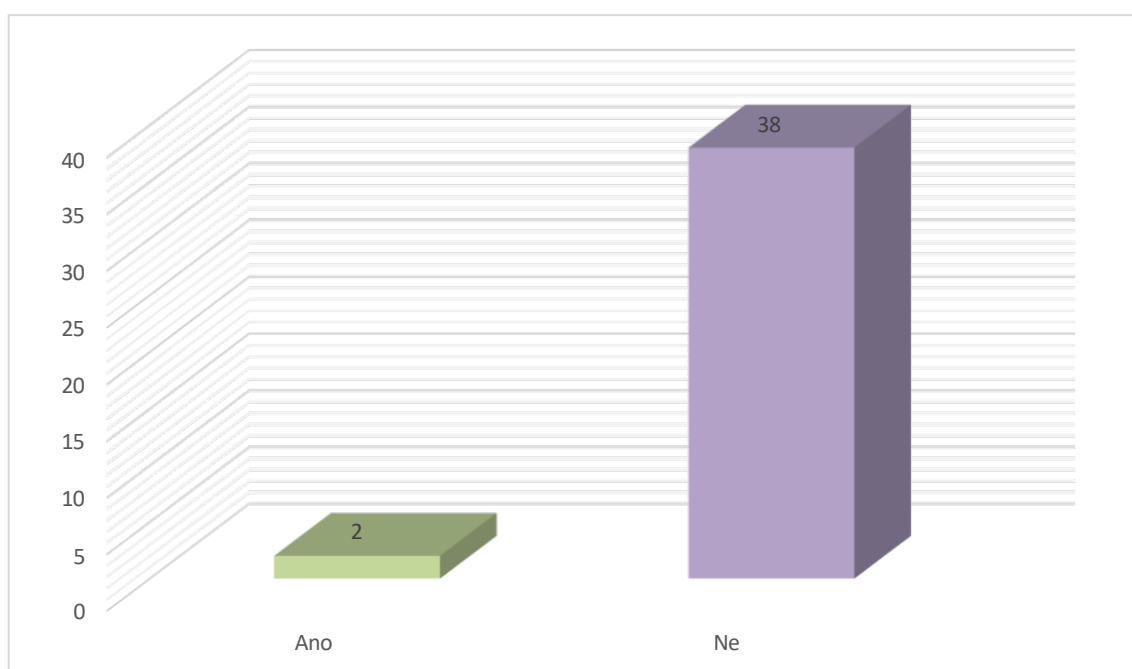

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 2: Jste matka samoživitelka?

Tato otázka byla zvolena proto, neboť autorka chtěla zjistit, jestli ženy, které jsou samoživitelky, a tudíž jsou na finance samy, jejich další vzdělávání ovlivňuje. Na tuto otázku odpovědělo celkem 38 matek – respondentek záporně, tudíž matky samoživitelky nejsou. Pouze 2 odpovědi byly kladné, tudíž 2 matky, které se zúčastnily průzkumu jsou samoživitelky.

Graf č. 2: Matka samoživitelka

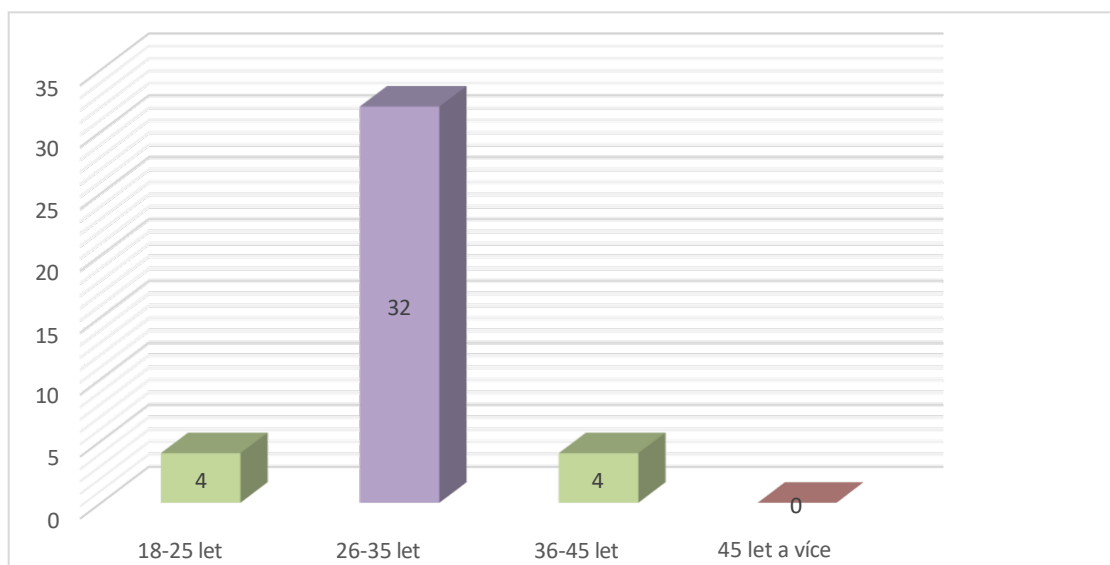

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 3: Jaký je Váš věk?

Tato otázka se zabývala věkovým složením dotazovaných respondentek. **Nejvíce** dotazovaných respondentek bylo zařazeno do věkové kategorie **26–35 let**, celkem 32 respondentek. Naopak **nejméně** dotazovaných respondentek bylo zařazeno do věkové skupiny **více než 45 let**, tuto volbu nezvolila žádná z dotazovaných respondentek. Zbylé dvě kategorie 18–25 let a 36–45 let obsahovaly každá po čtyřech odpovědích.

Graf č. 3: Věk respondentek

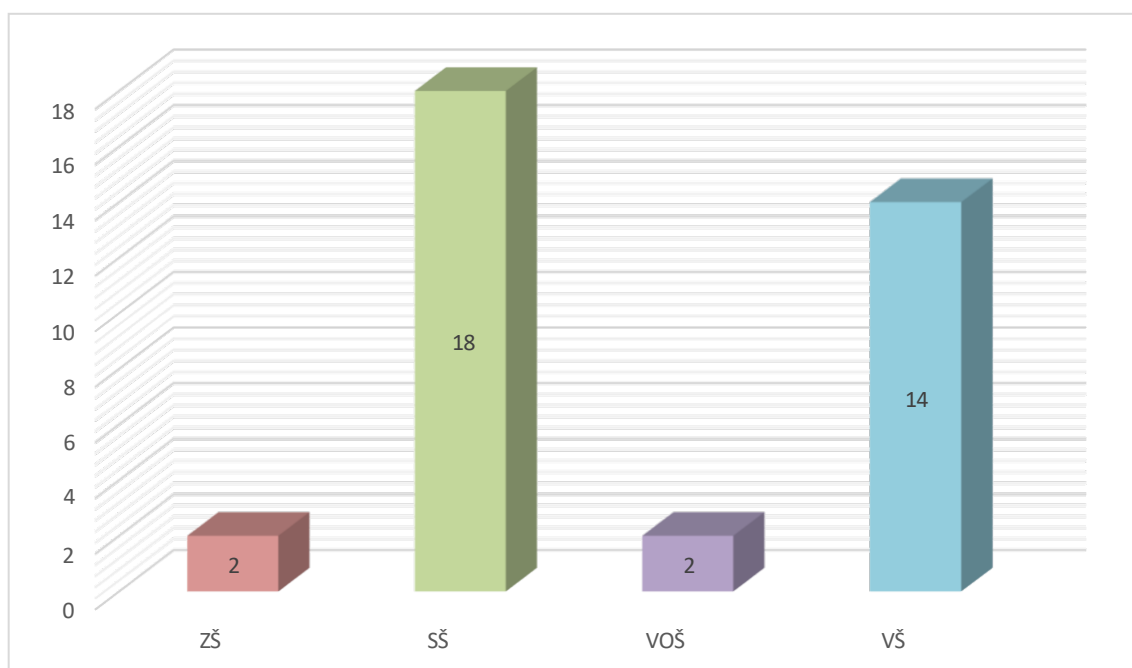

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 4: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tato otázka sloužila ke zjištění, jaké nejvyšší dosažené vzdělání převažuje u matek na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji. Z celkového počtu respondentek vyšlo najevo, že **nejčastější** nejvyšší dosažené vzdělání je **vzdělání středoškolské**. Z počtu 40 respondentek odpovědělo toto vzdělání celkem 18. Na druhém místě je vzdělání vysokoškolské, které označilo celkem 14 respondentek, vyšší odbornou školu a základní školu označilo po dvou respondentkách.

Graf č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

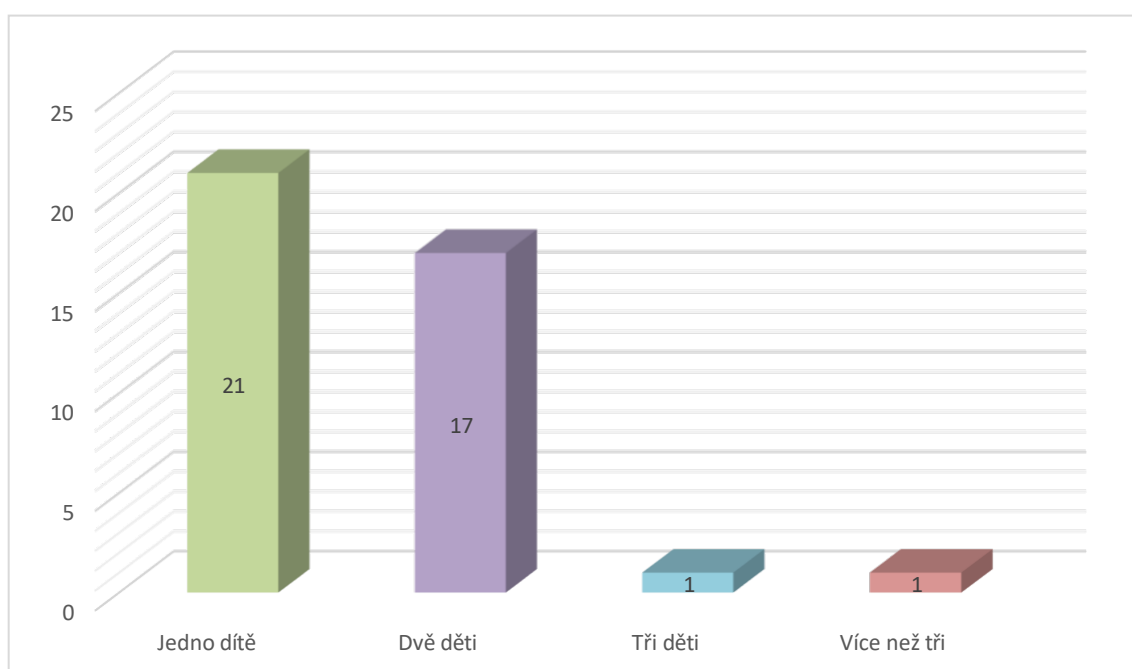

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 5: Kolik máte dětí?

Touto otázkou chtěla autorka zjistit, o kolik dětí dotazované matky musí pečovat. Z dotazníku vyplynulo, že **nejčastěji** se matky na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji starají pouze o **jedno dítě**. Tuto možnost označilo celkem 21 respondentek. Druhou nejčastější odpovědí bylo děti dvě, kdy tuto možnost volilo 17 respondentek. Odpověď tři děti byla zvolena jednou a více než tři děti také jednou.

Graf č. 5: Počet dětí

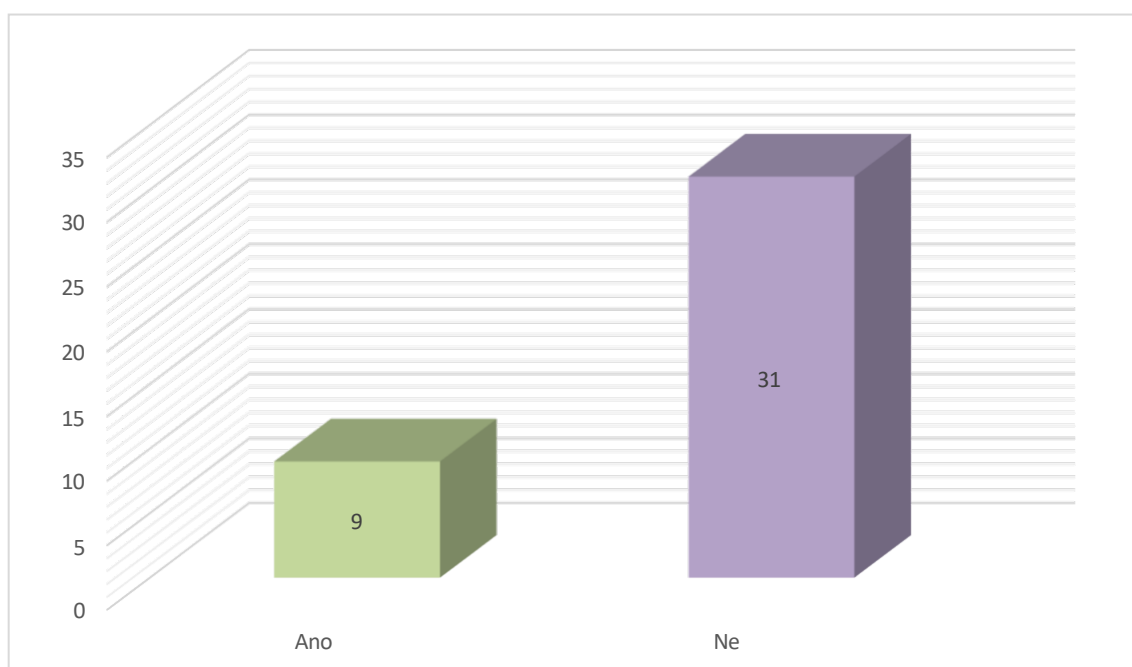

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 6: Zúčastnila jste se na mateřské či rodičovské dovolené nějaké další vzdělávací aktivity?

Tato otázka sloužila ke zjištění, jestli se matky na mateřské či rodičovské dovolené v minulosti či nyní zúčastnily nějaké další vzdělávací aktivity. Ve velké míře respondenty odpověděly, že se žádné další vzdělávací aktivity nezúčastnily. Tuto možnost zvolila převážná většina respondentek, celkem 31. Zbýlých 9 respondentek zvolilo druhou možnost, tudíž se nějaké další vzdělávací účastní či účastnily.

Graf č. 6: Vzdělávací aktivita na mateřské či rodičovské dovolené.

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 7: Pokud ano, prosím napište, o jakou vzdělávací aktivitu se jedná/jednalo?

Tato otázka měla za úkol zjistit, jakou vzdělávací aktivitu respondentky navštěvovaly, pokud v předchozí otázce odpověděly, že se další vzdělávací aktivity zúčastňují či zúčastnily. Respondentky uvedly mnoho vzdělávacích aktivit. Mezi nejčastější vzdělávací aktivity patří různé kurzy, které jsou krátkodobé a slouží k prohloubení znalostí o které se respondentky zajímají. Studium na vysoké škole zde bylo zmíněno pouze ve dvou případech. Zbytek respondentek odpovědělo, že se již dále nijak nevzdělávaly. Vzdělávací aktivity, které respondentky uvedly byly tyto:

- Poporodní dula,
- aromaterapie,
- laktační poradkyně,
- zvýšení kvalifikace pro výkon předškolního vzdělávání,
- kurz lektorky volnočasových aktivit,
- vzdělávání v oboru financí,
- nástavbové dálkové studium,
- pedagogické minimum,
- školení čepování piva,
- prodej AMWAY,
- studium na vysoké škole,
- navazující magisterské studium.

Tabulka č. 1: Typy dalšího vzdělávání žen na mateřské či rodičovské dovolené.

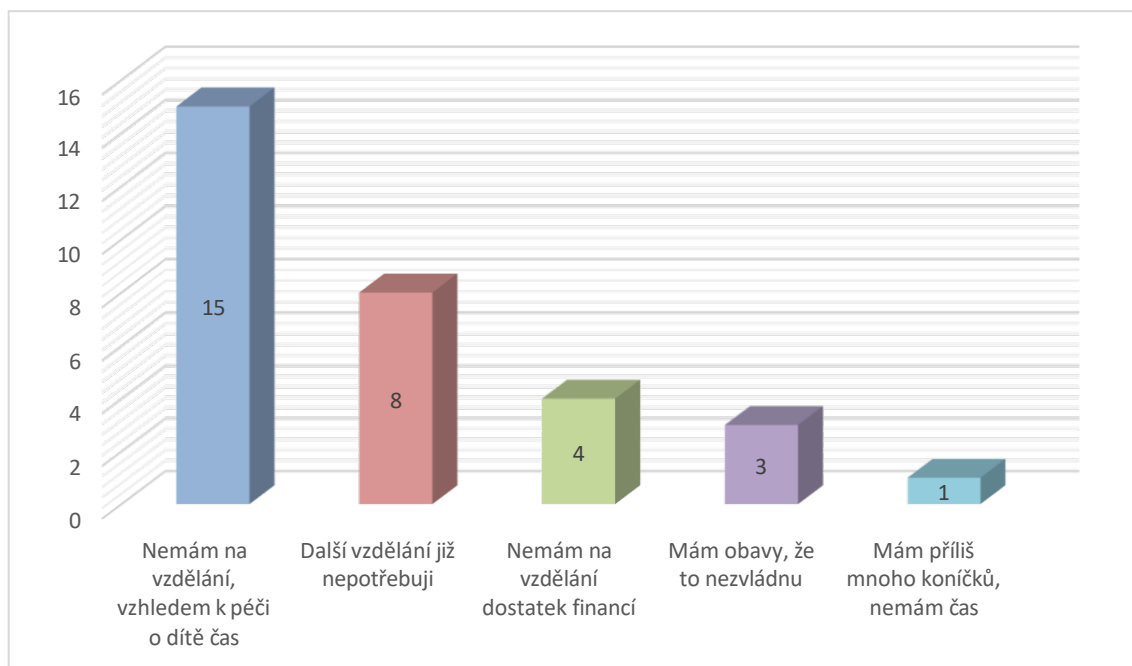
Rekvalifikační kurzy	Formální vzdělávání	Kurzy/školení
Pedagogické minimum	Bakalářské nástavbové studium	Porodní dula
Lektorka volnočasových aktivit	Navazující magisterské studium	Aromaterapie
Poradce v oboru finančnictví	Nástavbové studium	Laktační poradkyně
		Školení čepování piva
		AMWAY prodej

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 8: Pokud ne, prosím vyberte důvod, který Vám brání k účasti na dalším vzdělávání.

Touto otázkou chtěla autorka zjistit, jaké bariéry brání matkám, které odpověděly, že se dále nevzdělávají v jejich dalším vzdělávání. **Nejčastější odpovědí**, tedy celkem 15 respondentek odpovědělo, že se dále nevzdělávají, neboť **nemají čas kvůli péči o dítě/děti**. Druhá nejčastější odpověď byla, že se respondentky nevzdělávají, protože další vzdělání již nepotřebují. Takto odpovědělo celkem 8 respondentek ze 31. 4 respondentky ve výzkumu uvedly, že mají z dalšího vzdělávání obavy, protože si myslí, že by to nevládly. Další 3 respondentky uvedly, že se vzdělávat nemohou, neboť nemají dostatek financí a pouze 1 respondentka uvedla, že se dále nevzdělává, neboť má příliš mnoho zájmů a koníčků.

Graf č. 8: Bariéry v dalším vzdělávání matek.

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

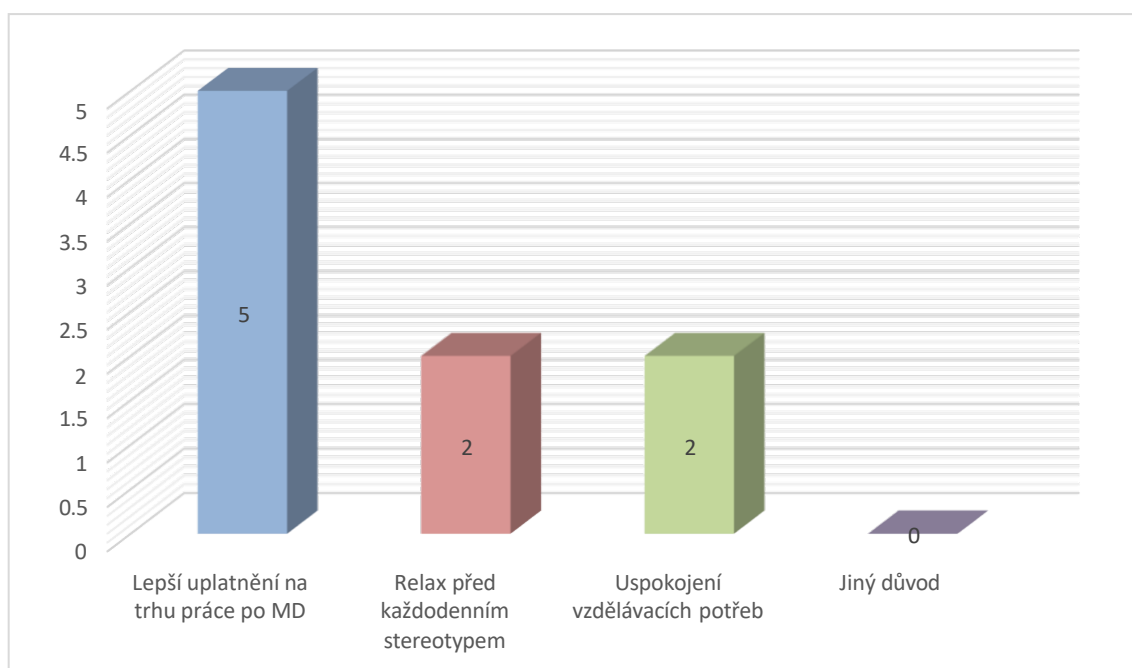

Otázka č. 9: Z jakého důvodu jste se na mateřské či rodičovské dovolené dále vzdělávala?

Touto otázkou autorka chtěla zjistit jakou mají respondentky motivaci či důvod, kvůli kterému se nadále vzdělávají. Na tuto otázku odpovědělo celkem 9 respondentek, neboť zbylých 31 označilo v předchozí otázce, že se dále nevzdělávaly.

Nejčastěji respondentky odpověděly, že se vzdělávají proto, aby měly lepší možnost uplatnění na trhu práce po mateřské či rodičovské dovolené. Těchto odpovědí bylo 5. Celkem 2 respondentky odpověděly, že vzdělávání je pro ně jakýsi relax či útěk před každodenním stereotypem, který je spojený s péčí o dítě a zbylé 2 respondentky odpověděly, že vzdělávání uspokojuje jejich vlastní vzdělávací potřeby. Poslední možnost, tedy zvolení jiného důvodu neodpověděla žádná z dotazovaných respondentek.

Graf č. 9: Důvody dalšího vzdělávání dotazovaných respondentek.

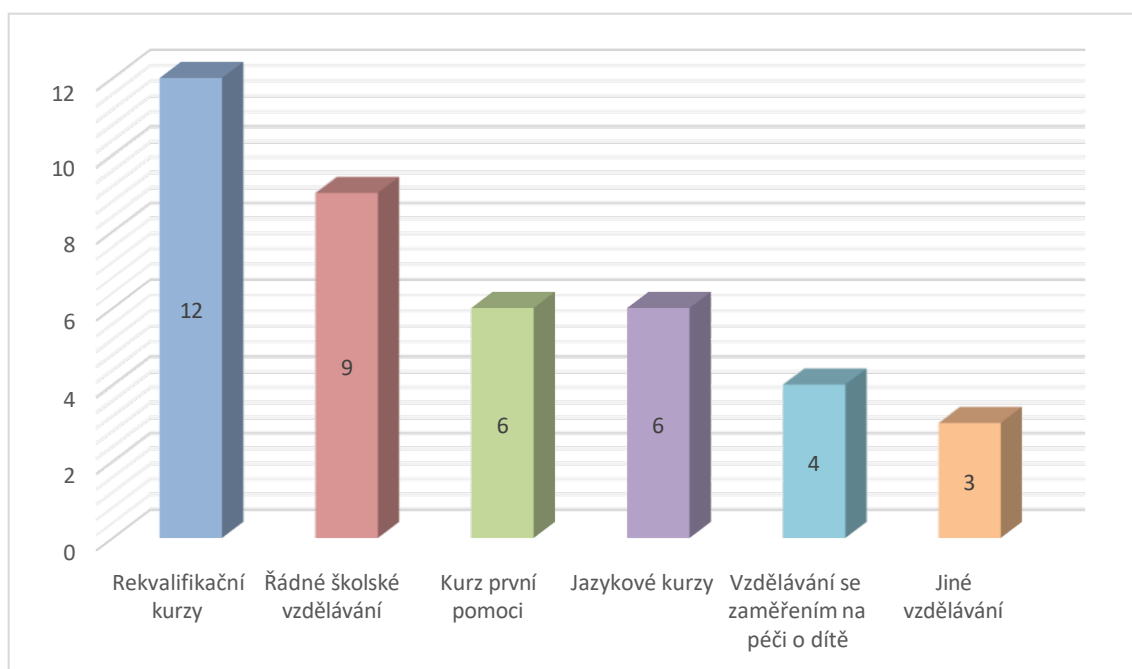

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 10: Jaký typ dalšího vzdělávání by Vás nejvíce zajímal?

Tato otázka měla zjistit, jaké vzdělávací potřeby mají dotazované respondentky Karlovarského kraje a co by je v dalším vzdělávání nejvíce zajímalo. Nejčastější odpovědi, celkem 12 byly rekvalifikační kurzy. Na druhém místě je řádné školské vzdělávání, kde je zahrnuto jak středoškolské a vysokoškolské vzdělávání či vyšší odborná škola. Tuto možnost zvolilo 9 dotazovaných respondentek. Kurzy první pomoci, o kterých si autorka myslela, že budou mít největší počet, volilo pouze 6 respondentek. Zájem o jazykové kurzy projevilo také celkem 6 respondentek. O všeobecné vzdělávání pro maminky se zaměřením o péči o dítě by měly zájem 4 respondentky a o jiné vzdělávání by měly zájem 3 respondentky. Tyto 3 respondentky uvedly, že by měly zájem o vzdělávání v oboru porodnictví (porodní dula, laktační poradkyně) a v oboru finančního poradenství.

Graf č. 10: Vzdělávací potřeby respondentek Karlovarského kraje.

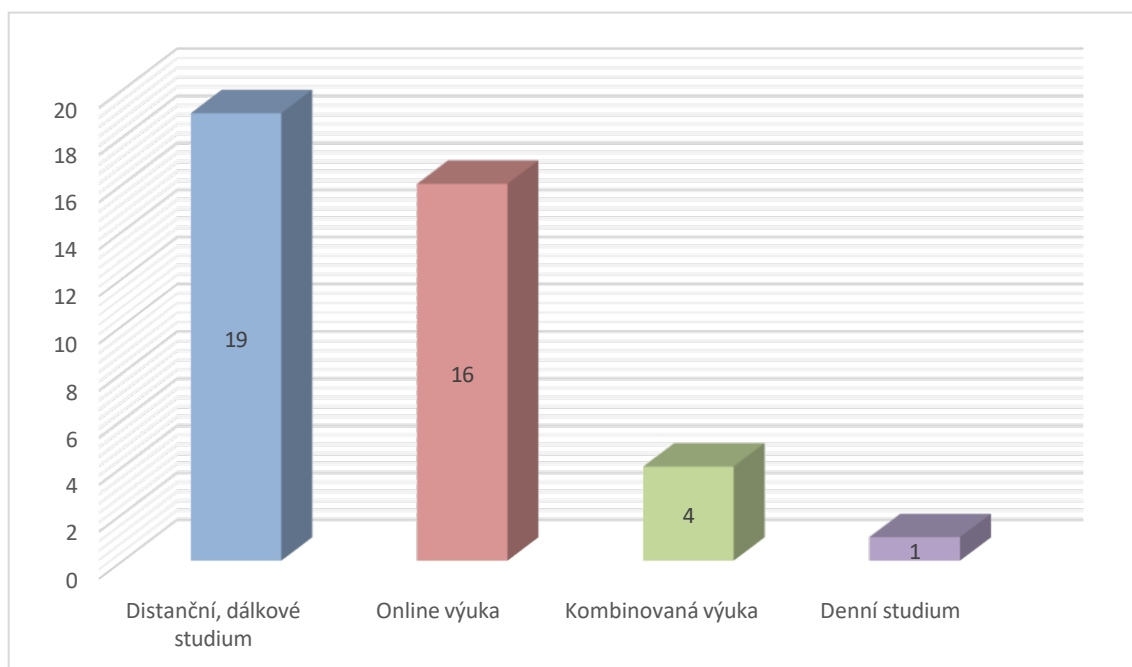

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

Otázka č. 11: Jaký upřednostňujete typ výuky ve vzdělávání?

Tato poslední otázka sloužila k tomu, aby autorka zjistila, o jaký typ výuky ve vzdělávání mají matky na mateřské či rodičovské dovolené největší zájem. **Celkem 19** respondentek odpovědělo, že mají zájem o **distanční neboli dálkovou výuku**. Druhá nejčastější možnost byla zvolena online výuka, kterou zvolilo 16 respondentek. Kombinované studium by bylo vhodné pro 4 dotazované respondentky a **pouze 1** respondentka by měla zájem o studium v **denní formě**.

Graf č. 11: Preferenční typ výuky ve vzdělávání matek.

Zdroj: Autorka práce, 2022 (vlastní šetření)

6.1 Shrnutí výsledků praktické části

Průzkum praktické části této bakalářské práce byl zaměřen na zjištění, jak matky na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji vnímají další vzdělávání. Hlavním účelem průzkumu bylo zjistit, jestli matky na mateřské či rodičovské dovolené mají o další vzdělávání v Karlovarském kraji zájem, pokud ano, jakou mají k tomuto

vzdělávání motivaci a pokud zájem nemají jaké jsou naopak hlavní bariéry k tomu, že se dále vzdělávat nechtějí, či nemohou.

Průzkum byl proveden vzhledem k epidemiologické situaci v souvislosti s COVID-19 online formou, prostřednictvím sociálních sítí. Autorkou bakalářské práce bylo osloveno celkem 15 respondentek o kterých věděla, že jsou nyní na mateřské či rodičovské dovolené. Tento dotazník dále koloval mezi dalšími matkami a celkem se tohoto průzkumu zúčastnilo 40 respondentek z Karlovarského kraje.

Výzkum praktické části této bakalářské práce vyhodnotil, že většina matek, které se průzkumu zúčastnily nejsou matky samoživitelky, tudíž na finanční situaci v rodině nejsou samy. Nejpočetnější zastoupení věkové skupiny dotazovaných respondentek bylo v rozmezí od 26 do 35 let. Nejvyšší dosažené vzdělání respondentek je relativně ve stejném poměru, a to je vzdělání středoškolské a vysokoškolské, tudíž se jedná o ženy, které většinou ihned po ukončení tohoto vzdělávání založily rodinu a nyní se věnují péči o chod domácnosti a o děti.

Výzkumem autorka chtěla především zjistit, jestli se dotazované respondentky po dobu mateřské či rodičovské dovolené nějakým způsobem dále vzdělávaly a pokud ano, tak o jakou konkrétní vzdělávací aktivitu se nejčastěji jednalo. Nejčastější formou dalšího vzdělávání u respondentek byly různé druhy školení, či kurzů, mezi které zařadily například kurz porodní duly, kurz laktanční poradkyně, školení čepování piva, aromaterapii či on-line formu vzdělávání AMWAY prodej. Rekvalifikační kurzy a řádné školské vzdělávání byly z hlediska četnosti odpovědí na stejné úrovni. Mezi rekvalifikační kurzy, které matky navštěvovaly či navštěvují bylo zařazeno například pedagogické minimum, lektor volnočasových aktivit či poradce v oboru finančnictví. V řádném školském vzdělávání matky studují či studovaly bakalářské studium, magisterské studium a studium nástavbové středoškolské.

V souvislosti se zjištěním jak se matky na mateřské a rodičovské dovolené dále vzdělávají autorku zajímalo, jakou motivaci k tomuto vzdělávání mají. Počet respondentek, které se nějakým způsobem na mateřské či rodičovské dovolené vzdělávají byl relativně malý. Z výzkumu vyplynulo, že pouze 9 matek z celkového počtu 40 se dále vzdělává. Převážná většina respondentek odpověděla, že se dále vzdělává proto, aby měla

po ukončení mateřské či rodičovské dovolené lepší možnosti při návratu na trh práce. Další velmi častou odpovědí bylo, že respondentky dalším vzděláváním uspokojují své vlastní vzdělávací potřeby, tudíž studují pro sebe a proto, že se chtějí samy rozvíjet a získávat nové znalosti, dovednosti a zkušenosti. Pro určitou část dotazovaných respondentek je další vzdělávání jakýsi relax, neboť toto období života je pro ženy velmi náročné a jejich každodenní činnost se soustředí pouze na chod domácnosti a péči o dítě.

Pokud byla výzkumem zkoumána motivace respondentek k dalšímu vzdělávání, chtěla autorka zjistit naopak nejčastější bariéry, které ovlivňují respondentky při svém rozhodnutí dále se nevzdělávat. Nejčastějším důvodem, proč se respondentky dále nevzdělávají je, že nemají dostatek volného času, neboť neustále pečují o dítě. Tuto odpověď označila převážná většina matek, které se dále nevzdělávají tedy celkem 31 respondentek. Další část respondentek si myslí, že další vzdělání již ve svém životě nepotřebuje, takže nemají důvod dále se vzdělávat. Malá část dotazovaných matek si myslí, že na další vzdělávání nezvládnou a mají z toho obavy. Pouze jedna respondentka odpověděla, že na další vzdělávání nemá čas, neboť má mnoho svých koníčků a zálib.

V poslední části této výzkumné práce autorka chtěla zjistit o jaké druhy dalšího vzdělávání mají dotazované respondentky zájem a jaký typ výuky by jim nejvíce vyhovoval. Autorka předpokládala, že v tomto období života, kdy se vše točí kolem miminka a malého dítěte budou mít matky největší zájem o kurzy první pomoci, neboť ta je v tomto období více než užitečná. Výzkumem se ale ukázalo, že největší zájem mají respondentky o různé rekvalifikační kurzy, či řádné školské vzdělávání. Kurzy první pomoci, jazykové kurzy a vzdělávání se zaměřením na péči o dítě není u dotazovaných respondentek tak žádané. Co se týče typu výuky, dotazovaným respondentkám by nejvíce vyhovovala distanční neboli dálková forma studia, tuto formu zvolilo celkem 19 respondentek. Druhým nejžádanějším typem výuky je online výuka, kterou zvolilo celkem 16 respondentek. Pouze 1 respondentka uvedla, že by jí nejvíce vyhovovalo denní studium.

Vyhodnocení výzkumných předpokladů

Všechny tyto předpoklady byly vyhodnocovány na základě dotazníkového šetření.

Hypotéza č. 1: Hlavním důvodem, proč se matky na mateřské a rodičovské dovolené účastní dalšího vzdělávání je snazší návrat na trh práce.

Tato hypotéza byla ověřována otázkou č. 6 a otázkou číslo 9. Otázka č. 6 sloužila ke zjištění, jestli se vůbec matky na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji nějakým způsobem dále vzdělávaly, či vzdělávají. Pokud respondentky uvedly, že se dále nějakým způsobem vzdělávají v otázce č. 9 měly toto rozhodnutí odůvodnit. Z celkového počtu 9 matek, které se dále vzdělávají, celkem 5 matek odpovědělo, že důvodem k jejich dalšímu vzdělávání je lepší návrat na trh práce po mateřské či rodičovské dovolené. V souvislosti s těmito odpověďmi se tato **hypotéza potvrzuje**.

Hypotéza č. 2: Matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji nemají kvůli absenci volného času vzhledem k náročnosti péče o dítě o jakékoliv další vzdělávání zájem.

Otázky v dotazníkovém šetření, které se zaměřují na ověření této hypotézy jsou otázky č. 6, 8. Otázka číslo 6 je otázka, která přímo zkoumá, jestli se matky na mateřské či rodičovské dovolené z Karlovarského kraje dále vzdělávají či vzdělávaly a otázka číslo 8 sloužila ke zjištění, jaké důvody brání těmto matkám v dalším vzdělávání. V důsledku těchto odpovědí bylo zjištěno, že se **hypotéza potvrzuje**. Z celkového počtu 40 respondentek, které se dotazníkového šetření zúčastnily, odpovědělo celkem 31 matek, že se nijak dále nevzdělávaly ani nevzdělávají. V další otázce jsou uvedeny důvody, kvůli kterým se vzdělávat nemohou a většina respondentek, celkem 15 uvedla jako nejhlavnější důvod, proč se dále nevzdělávají odpověď: „Nemám na vzdělání, vzhledem k péči o dítě čas“.

Hypotéza č. 3: Matky na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji mají největší zájem v oblasti dalšího vzdělávání o kurzy první pomoci, které probíhají on-line formou.

Tato hypotéza se týkala všech matek, těch, co se vzdělávají i těch co žádné další vzdělávání nepodstoupily. Otázky, které slouží k ověření této hypotézy jsou otázky č. 10 a 11. Otázka číslo 10 zkoumala jaký druh dalšího vzdělávání by matky nejvíce zajímal a otázka číslo 11 sloužila ke zjištění o jaký typ výuky mají matky největší zájem.

Vzhledem k odpovědím, které byly vyhodnoceny pomocí dotazníkového šetření se tato **hypotéza nepotvrdila**. Z šetření vyplynulo, že matky na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji mají největší zájem o rekvalifikační kurzy, nikoli o kurzy první pomoci. Odpověď rekvalifikační kurzy zvolilo celkem 12 respondentek. Kurzy první pomoci zvolilo pouze 6 respondentek. Z otázky číslo 11 a jejich odpovědí, jasně vyplynulo, že matky mají největší zájem o distanční, kombinované studium, které zvolilo celkem 19 respondentek nikoli o on-line formu výuky.

6.2 Navrhovaná opatření

Navrhovaná opatření pro matky

Matky na mateřské a rodičovské dovolené by měly jevit větší zájem o jakoukoliv formu dalšího vzdělávání, ať formální tak neformální, neboť další vzdělávání jim může nejen usnadnit vstup na trh práce, ale pomůže jim k lepší orientaci ve světě, ze kterého se na určitou dobu musely vyčlenit, protože nastoupily na mateřskou či rodičovskou dovolenou.

Matky na mateřské a rodičovské dovolené by si měly svůj čas s dítětem uspořádat tak, aby měly více volného času pro sebe. Měly by více zaměstnat druhého rodiče dítěte, prarodiče, či zařídit jiné hlídání, protože největší bariérou je pro většinu matek nedostatek volného času v souvislosti s péčí o dítě.

Matky na mateřské a rodičovské dovolené by měly více využívat nabídky online vzdělávání, neboť je to velmi efektivní, časově i místně nenáročná forma vzdělávání, která může každé ženě pomoci k rozšíření jejích znalostí, dovedností, schopností a může uspokojit potřebu seberealizace.

Navrhovaná opatření směrem k nabídce dalšího vzdělávání v Karlovarském kraji

Úřad práce pro území Karlovarského kraje by měl poskytnout širší nabídku rekvalifikačních kurzů, které by mohly využívat matky na mateřské či rodičovské

dovolené. Dosavadní nabídka kurzů, které úřad práce pro Karlovarský kraj nabízí není pestrá a většina rekvalifikačních kurzů je vhodná spíše pro muže než pro ženy. Možná i ne příliš pestrá nabídka rekvalifikačních kurzů je důvod, proč v tomto, ani minulém roce dle autorčina zjištění žádná matka rekvalifikačních kurzů v Karlovarském kraji nevyužila.

V Karlovarském kraji by mělo vzniknout více organizací, které nabízí další vzdělávání matek na mateřské či rodičovské dovolené.

V Karlovarském kraji by měly vzniknout organizace, které nabízí matkám další vzdělávání a při tomto vzdělávání poskytují hlídání pro jejich malé děti, tak aby se matka mohla věnovat pouze studiu.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci se autorka zabývala dalším vzděláváním matek, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené. Inspirací, proč si autorka práce toto téma vybrala byla především ona sama, neboť se nyní nachází také na rodičovské dovolené a současně navštěvuje formální vzdělávání. Mateřská či rodičovská dovolená je období života, kdy nejčastější sociální skupinou, se kterou přichází autorka práce každý den do kontaktu jsou právě matky. Tato skupina se pokládá za skupinu ohroženou, neboť s nástupem na mateřskou či rodičovskou dovolenou většina žen ukončí, nebo přeruší pracovní poměr a v souvislosti s tím přichází o veškeré společenské kontakty, které jsou v životě každé ženy velmi důležité. Sama autorka práce si uvědomuje, jak obtížný je návrat na trh práce, a proto považuje další vzdělávání matek za velmi přínosné a v dnešní době žádoucí a zajímá ji, jestli tento názor sdílí o ostatní matky.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je věnována ženám, matkám jako účastnicím dalšího vzdělávání. Ve stručnosti je popsáno vývojové období dospělosti, ve kterém se tyto matky na rodičovské či mateřské dovolené nachází a s tím související specifika dospělých ve vzdělávání. Další kapitola je věnována vzdělávání dospělých, kde je definováno, co je to celoživotní učení, zařazení dospělého do konceptu celoživotního učení a jsou zde stručně popsány formy dalšího vzdělávání. S dalším vzděláváním dospělých a v případě této bakalářské práce se vzděláváním matek souvisí motivace a bariéry. Matky na mateřské či rodičovské dovolené jsou velmi vyčerpané, chybí jim volný čas a v důsledku péče o dítě a domácnost nemají sílu dále se vzdělávat. Právě volný čas je hlavní bariérou, kvůli které matky další vzdělávání nepodstupují. Naopak pokud se dále vzdělávají musí mít obrovskou motivaci, a právě těmto pojmům – motivace a bariéry ve vzdělávání dospělých je věnována další kapitola. V poslední části teoretické práce se autorka věnovala organizacím, které v Karlovarském kraji nabízejí další vzdělávání pro tyto matky. Jsou zde definovány rekvalifikační kurzy, které nabízí úřad práce a neziskové či ostatní organizace, které se dalšímu vzdělávání pro matky věnují. V neposlední řadě je zde také zmíněno dnes velmi oblíbené online vzdělávání, které je ve světě čím dál populárnější především pro matky, neboť si toto

vzdělávání mohou přizpůsobit svým časovým možnostem, které jsou kvůli nepřetržité péči o dítě velmi omezené.

Praktická část práce byla věnována výzkumnému šetření, které bylo provedeno kvantitativním výzkumem, tedy dotazníkem. Cílem této části bylo zjistit jaký vztah mají matky, které jsou na mateřské či rodičovské dovolené v Karlovarském kraji k dalšímu vzdělávání. Autorku zajímalo, jestli se tyto matky nějakým způsobem dále vzdělávají, nebo nikoliv a pokud nikoliv, tak jaké bariéry je v tomto rozhodnutí ovlivňují. Dále autorku zajímalo, o jaké konkrétně další vzdělávání by tyto matky z Karlovarského kraje měly zájem. V praktické části této bakalářské práce byly zvoleny výzkumné otázky, které se pomocí výzkumného šetření povedlo zodpovědět. Je velmi důležité zdůraznit, že dotazníkového šetření se zúčastnil pouze malý vzorek matek a tím pádem závěry, kterých tento výzkum dosáhnul nelze zobecňovat pro celou populační skupinu. Na konci praktické části autorka zmiňuje několik doporučených opatření, které jsou směřovány směrem k matkám a směrem k organizacím a institucím, které nabízí další vzdělávání matek v Karlovarském kraji.

Toto šetření přineslo autorce poznatky, o tom, jaký vztah a jaké požadavky mají matky Karlovarského kraje k dalšímu vzdělávání. V neposlední řadě byly tímto šetřením získány také poznatky o tom, jakou mají matky motivaci k tomuto vzdělávání, a naopak jaké bariéry jim v dalším vzdělávání brání. Tyto informace mohou být dále použity a mohou pomoci při přípravě vzdělávací nabídky pro matky v Karlovarském kraji.

V závěru této práce by autorka ráda zmínila, že být matkou na mateřské či rodičovské dovolené, pečovat o dítě a starat se o chod domácnosti je opravdu náročné samo o sobě, natož se k tomu účastnit dalšího vzdělávání. Na druhou stranu dnešní nabídka, která přichází ze stran institucí či organizací je opravdu široká a mnoho těchto organizací se snaží reagovat na potřeby těchto žen. Tyto organizace chápou, jak je důležité se v tomto období života ženy dále rozvíjet, vzdělávat se a nějakým způsobem se realizovat a uspokojovat své vzdělávací potřeby. Tyto organizace také chápou, jak je po tomto období těžký návrat ženy na trh práce. Se všemi těmito problémy se snaží organizace pracovat a dle toho poskytovat ženám na mateřské různé rekvalifikační či jiné kurzy, které jim toto začlenění zpět v budoucnosti usnadní. Co se týče situace těchto organizací v Karlovarském kraji, zde je nabídka dalšího vzdělávání určená přímo matkám na

mateřské či rodičovské dovolené relativně chudá. Samotné rekvalifikační kurzy, které nabízí úřad práce nejsou příliš pestré a dle autorčina zjištění přímo na úřadu práce v Karlových Varech tento, ani minulý rok žádná matka na mateřské či rodičovské dovolené tuto možnost nevyužila. Matky zde nemají moc možností z čeho vybírat, nicméně to neznamená, že ztrácí možnost dále se vzdělávat, protože jak autorka ve své práci zmiňuje, existuje například mnoho online kurzů, které jsou určeny pro všechny bez ohledu na místo bydliště. Tyto kurzy jsou hlavně pro matky na mateřské či rodičovské dovolené velmi výhodné, a to především z hlediska času. Nabídka témat u online kurzů je opravdu velmi pestrá a každá matka se může věnovat tomu, co ji baví a co považuje ve svém dalším vzdělávání za důležité.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- ARMSTRONG, Michael a Stephen TAYLOR. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy : 13. vydání*. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5258-7.
- BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha: Grada, 2008. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2580-2.
- BENEŠ, Milan. *Andragogika. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4824-5.
- MARKSOVÁ-TOMINOVÁ, Michaela. *Rodina a práce: jak je sladit a nezbláznit se*. Praha: Portál, 2009. Rádci pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7367-615-5.
- LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1284-0.
- MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Codex Bohemia, 1999. ISBN 80-85963-93-0.
- PRESLOVÁ a MAXOVÁ, ed. *ŽENY A DROGY*. Ovčí hájek 2549/64A, 158 00 Praha 13: SANANIM, 2009. ISBN ISBN 978-80-254-5133-5.
- PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3960-1.
- PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.
- RABUŠICOVÁ, Milada a Ladislav RABUŠIC, ed. *Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4779-2.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-551-6.

TOMŠEJ, Jakub. *Zákoník práce s výkladem*. Praha: Grada, 2021. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-3095-5.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1318-5.

VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada, 2008. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1770-8.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Didaktika dospělých*. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0051-4.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

SCHÄFER, Erich. *Lebenslanges lernen*. 2017. Deutschland: Springer-Verlag, 2017. ISBN 978-3-662-50421-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

BIOOO [online]. Z DENÍKU BIOOO MATKY V PŘÍPRAVĚ: TEORIE. 2018 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://magazin.biooo.cz/matka-a-dite/tehotenstvi/z-deniku-biooo-matky-v-priprave-teorie/>

CZECHITAS [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czechitas.cz/kategorie/zeny-do-it>

DIGI ŠKOLA BPW CR [online]. 2022 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://digiskola.cz/kurzy/>

DUDOVÁ, Radka. Práce jako řešení? Strategie obživy osamělých matek v ČR [online]. In: . Praha 2009 753: Sociologický ústav AV ČR, 2009 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2009/04/06.pdf>

EVYNA. Katedra informačních technologií PEF ČZU v Praze. [online]. 2022 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://evyna.cz/kurzy>

HASMANOVÁ MARHÁNKOVÁ, Jana. Matky samoživitelky a jejich situace v České republice[online]. 2011, 18 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://genderstudies.cz/download/samozivitelky_sendwichova.pdf

KDYŽ JE PROBLÉM ZÁVISLOST. Aneb průvodce (nejen) drogovými závislostmi v Karlovarském kraji[online]. 2018 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/OBaKR/pruvodce_drogovymi_sluzbami.pdf

MÁMA JOB [online]. 2022 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://mamajob.online/eshop/>

MATEŘSKÉ CENTRUM KARLOVY VARY [online]. 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.materske-centrum.cz/stranka-rekvalifikacni-kurzy-61>

MŠMT. *Memorandum Evropské unie k celoživotnímu učení.* [online]. 2001 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/dokumenty-o-dalsim-vzdelavani-a-celozivotnim-uceni>

COMAMDĚLAT. MKLIFE. [online]. 2022 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://comamdelat.com/#>

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY. rekvalifikace [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/rekvalifikace-5>

APERIO. Společnost pro zdravé rodičovství. [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.aperio.cz/clanky/rekvalifikace-a-jina-financni-podpora-uradu-prace>

VZDĚLÁVÁNÍ Dospělých ČR: Průzkum vnímání problematiky vzdělávání dospělých u laické a odborné společnosti. Donath Burson-Marsteller [online]. 2009, 55 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.dbm.cz/pfile/1Vysledna%20zprava%20pruzkum%20vzdelavani.pdf>

SEZNAM ZKRATEK

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

IT – Informační technologie

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Typy dalšího vzdělávání žen na mateřské či rodičovské dovolené	47
--	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Mateřská či rodičovská dovolená.....	41
Graf č. 2: Matka samoživitelka.....	42
Graf č. 3: Věk respondentek.....	43
Graf č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	44
Graf č. 5: Počet dětí.....	45
Graf č. 6: Vzdělávací aktivita na mateřské či rodičovské dovolené	46
Graf č. 8: Bariéry v dalším vzdělávání matek.	48
Graf č. 9: Důvody dalšího vzdělávání dotazovaných respondentek.	49
Graf č. 10: Vzdělávací potřeby respondentek karlovarského kraje	50
Graf č. 11: Preferenční typ výuky ve vzdělávání matek.....	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Dotazník:.....	I
-----------------------------	---

PŘÍLOHA č. 1: Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji

Vážená maminko, mé jméno je Pavlína Masmanidisová a jsem studentkou 3. ročníku oboru andragogika na Univerzitě Jana Ámose Komenského v Praze. Pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolila téma“ *Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené v Karlovarském kraji* “. Z tohoto důvodu se na Vás obracím s prosbou vyplnění dotazníku.

Dotazník je zcela anonymní a údaje budou použity pouze pro zpracování mé bakalářské práce.

Za vyplnění dotazníku předem děkuji.

1) Jste na mateřské či rodičovské dovolené (MD či RD)?

- a) Ano
- b) Ne

2) Jste matka samoživitelka?

- a) Ano
- b) Ne

3) Jaký je Váš věk?

- a) 18-25
- b) 26-35
- c) 36-45
- d) Více než 45 let

4) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) ZŠ
- b) Odborné učiliště
- c) SŠ
- d) VOŠ
- e) VŠ

5) Kolik máte dětí?

- a) Jedno

- b) Dvě
- c) Tři
- d) Více než tři

6) Zúčastnila jste se na MD či RD nějaké další vzdělávací aktivity?

- a) Ano
- b) Ne

7) Pokud ano, prosím napište, o jakou vzdělávací aktivitu se konkrétně jednalo.

.....

8) Z jakého důvodu jste se na MD či RD dále vzdělávala?

- a) Lepší uplatnění na trhu práce po návratu z MD či RD
- b) Z vlastní iniciativy, pro uspokojení svých vzdělávacích potřeb
- c) Další vzdělávání považuji jako "relax" před každodenním stereotypem souvisejícím s péčí o dítě/děti
- d) Jiný důvod, prosím napište jaký

.....

9) Pokud ne, prosím vyberte důvod, který Vám brání k účasti na dalším vzdělávání.

- a) Další vzdělání již nepotřebuji
- b) Mám příliš mnoho koníčků a na vzdělání nemám čas
- c) Nemám na vzdělání vzhledem k péči o dítě/děti čas
- d) Nemám na vzdělání dostatek financí
- e) Mám obavy, že bych to nezvládla

10) Jaký typ dalšího vzdělávání by Vás nejvíce zajímal?

- a) Řádné školské vzdělávání (střední, vyšší a vysoká škola)
- b) Rekvalifikační kurzy (kadeřnické, kosmetické apod.)
- c) Jazykové kurzy
- d) Vzdělávání pro maminky se zaměřením na péči o děti
- e) Kurzy první pomoci
- f) Jiný, prosím napište jaký

.....

11) Jaký upřednostňujete typ výuky ve vzdělávání?

- a) Denní studium
- b) Kombinované studium
- c) Distanční neboli dálkové studium
- d) On – line výuka

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Pavlína Masmanidisová

Obor: Andragogika

Forma studia: kombinovaná

**Název práce: Další vzdělávání matek na mateřské a rodičovské dovolené
v Karlovarském kraji**

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů českých použitých zdrojů: 16

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 14

Vedoucí práce: PhDr. Marie Vacínová, CSc.